

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Canon XXI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

C A N O N X X I,

ALEXANDER III. Vintonien. Episcopo.

Querimoniam. Et infra: Absurdum videtur omnino, ut ad singulas Patronorum, secundum humanam conditionem mutationes, Ecclesiarum ordinationes mutantur; Et vicissitudines Ecclesiarum ab Advocatis, vel aliis præsumantur.

C O M M E N T A R I U M.

EX hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine *il IX.* deducuntur sequentes Conclusiones.

Prima: PATRONUS NOVUS NON POTEST MUTARE, ET AMOVERE RECTOREM INSTITUTUM IN ECCLESIA, SED TENETUR STARE PRÆSENTATIONI PRIMI PATRONI.

Secunda: NON POTEST PATRONUS PERMUTARE JUS PATRONATUS ABSQUE CONSENSU EPISCOPI: Ita *Gloss. verb. mutationes, & verb. vicissitudines Innocen., Anan., Abb., Butr., Barbof., Gonzal. hic Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quæst. 9. artic. 2., Molin. de Primog. lib. 1. cap. 24. num. 42.* Primam Conclusionem probat etiam *Textus in cap. Laici q. 7. ibi -- Laici Presbyteros de Ecclesiis non ejiciant, neque in eis constituent sine consensu Episcoporum -- & cap. Presbyteri de Cappell. Monach. in 6. ibi -- Presbyteri, qui ad Curam Populi per Monachos in eorum Ecclesiis præsentantur Episcopis, & instituuntur ab ipsis (cum debeant esse perpetui) consuetudine, vel Statuto, quovis contrario non obstante ab eisdem nequeunt Ecclesiis (nisi per Episcopos, & ex causa rationabili) amoveri.*

Ratio autem est, quia Patrono ratione Juris patronatus sicuti non competit institutio, ut supra dictum fuit in *Can. IV. V. VI. VII. & VIII.* ita neque competere potest destitutio, sed Ecclesia Patronalis, quoad utrumque actum plenè subest Potestati, & Dispositioni Episcopi, & non Patroni; Et quia absurdum est cum mutatione voluntatis ipsius Patroni mutari etiam Rectorem Beneficii juxta *Gloss. hic ubi supra Roman. conf. 465. sub n. 1. post medium vers. sc. mutatio enim voluntatis Lotter. de re Benef. lib. 2. quæst. 6. num. 4.*

Secundam Conclusionem jam superius examinavi *Part. I. Can. VII.* in ordine verò ad primam sequentes differuntur Casus.

A R G U M E N T U M.

An Patronus possit mutare, & amovere Cappellanum à Cappellania ad nutum amovibili.

S U M M A R I U M.

- 1 Beneficium dividitur in Regulare, & Sæculare.
- 2 Vis manualitatis diversimode constituitur in Beneficio Regulari, & in Beneficio Sæculari, & in quo consistat hujusmodi diversitas; Vide ibi.
- 3 Fundatio Cappellaniarum amovibilium cedit in majorem illarum utilitatem, ac eo-

rum de sanguine Fundatoris.

- 4 Amovibilitas, seu manualitas Cappellania, si sit deperditum Instrumentum fundationis; ex quibus probari possit; Vide ibi, & num. 5. 6. & 7.
- 8 Patronus potest remove Cappellanum à Cappellania ad nutum amovibili; Amplia, ut num. 9. & 11. Limita, ut num. 13. & 24.
- 10 Quòd quis nequeat venire contra proprium juramentum, quo sensu procedat?
- 12 Patronus successor quando amovere possit Cappellanum ad nutum amovibilem deputatum à Prædecessore, & num. 23.
- 14 Patronus an possit remove Cappellanum ad

ad nutum amovibilem sine causa, & quid si lex foundationis sit dubia, aut Cappellania sit Ecclesiastica, & collativa? Vide num. 16. 17. & 18.

- 15 Abbas, aut alius Superior an possit removere Regulares à beneficiis manualibus sine causa? Vide ibi, & num. 19.
- 20 Tradens rem temporalem pro nominatione ad Cappellaniam laicalem non incurrit in pœnam ex statutis contra simoniacos.
- 21 Patronus laicus est incapax juris instituendi, & destituendi in Beneficiis Ecclesiasticis etiam amovibilibus, & attento jure communi; Secus in Cappellaniis merè laicalibus; aut in Cappellaniis Ecclesiasticis ex Privilegio Apostolico.
- 22 Patronus an possit libere amovere Cappellanum ad nutum amovibilem, quando iste sit nominatus, & deputatus cum consensu, & approbatione Episcopi, aut Summi Pontificis, aut quando Summus Pontifex illum de Cappellania providisset?
- 23 Patronus habens ex lege foundationis jus nominandi Cappellanum amovibilem, vel perpetuum, non potest Successor illum removere.
- 25 Cappellanus nominatus à Patrono reservata facultate removendi, si nunquam fuit remotus, nominatio remanet perpetua.

C A S U S I.

Quidam Patronus laicus utens facultate nominandi ad Cappellaniam merè laicalem Cappellanum, vel amovibilem, vel perpetuum sibi ejusque Descendentibus à Fundatore concessa, nominavit, & deputavit in Cappellanum ejusdem Cappellaniae de consensu, & approbatione Episcopi quemdam Clericum sub conditione, & reservatione illum removendi ad nutum, & ad placitum, ac sub conditione, quòd si in vita illum non removeret, idem Clericus perpetuò, nimirum tota ejus vita durante possideret dictam Cappellaniam, qui Clericus, ut sic nominaretur, donavit Cappellane certam bonam: Defuncto præfato Patrono non amoto Cappellano, ejus hæres, & descendens non requisito consensu Episcopi removit illum à dicta Cappellania; & hanc contulit, & concessit ejus Amico. Queritur in hoc casu, an hujusmodi remotio sustineatur.

1 Pro clariore hujus articuli discussione

præmittendum est. Beneficium in stricta significatione sumptum dividi in Regulare, quòd confertur Regularibus, uti sunt Prælatuæ Regulares, Abbatia, Prioratus, Administrationes, Præceptoriam, Commendæ, Officium Cellerarii, Eleemosynarii, Thesaurarii; In sæculare collativum, seu Ecclesiasticum, & in sæculare non collativum, nec Ecclesiasticum, sed merè laicale, & prophanum, quòd improprie dicitur beneficium. Unum quodque ex his beneficiis potest esse manuale, & amovibile; Sed vis manualitatis, & amovibilitatis diversimode se habet in Beneficio Regulari, & in Beneficio Sæculari, sive Ecclesiastico, sive laicali. Si quidem in Beneficio Regulari constituitur non in ipsa substantia beneficii, sed in obedientia, quam profiteretur Regularis, cujus vigore tenetur demittere beneficium si revocetur ad Claustrum, & removeatur ab ejus Superiore; In Beneficio verò sæculari, seu Cappellania sæculari, sive Ecclesiastica, sive prophana vis manualitatis, & amovibilitatis constituitur in ipsa substantia beneficii ex dispositione Fundatoris in limine foundationis beneficii quidem Ecclesiastici, de consensu legitimi Superioris, beneficii verò laicalis ex ejus mera voluntate adjecta, ut docet Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 33. num. 5. & seqq. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 8. & 31. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 72. Card. de Luc. de benef. disc. 97. num. 4. Pii namque Testatores solent multoties fundare Cappellanas collativas de consensu Superioris, non collativas absque hujus consensu sub ea conditione, quòd sint ad eorum, suorumque Successorum, seu Patronorum nutum, & libitum amovibiles; quæ fundatio Cappellaniarum cum hac conditione cedit tum in majorem illarum utilitatem, quia sic Cappellani agnoscentes se posse removeri, diligentius inserviunt eisdem Cappellaniis, & facilius se continent in officio virtutis. Navar. conf. 6. num. 2. de offic. ordin. ibi -- Quòd est grande, & utile frænum ad continendum Cappellanum in officio virtutis, ne Patronus rescians illius vitium amoto eo ponat alium -- Lara de anniverf. & Cappell. lib. 2. cap. 6. num. 9. Gutierrez lib. 3. præf. qu. 11. num. 27. versic. Quo fit, Amosaz. de caus. piis

piis lib. 3. cap. 1. num. 34. Pignattell. consult. 143. num. 31. tom. 9. Tum in favorem eorum de sanguine Testatorum, quia sic cum maxima facilitate ipsis provideretur. Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quest. 9. art. 2. num. 14. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. §. 1. num. 72.

- 4 Præsupponendum est etiam, quòd si ex instrumento foundationis probari non possit amovibilitas Cappellaniæ, eo quia sit deperditum; hæc probari potest ex conjecturis, & aliis argumentis. Primò nimirum si Cappellani semper fuerint deputati cum qualitate amovibilitatis, tunc Cappellania dicitur amovibilis, nec Cappellanus pro tempore impugnare potest ejus amovibilitatem, quando Cappellaniam uti amovibilem accepit. *Rot. decis. 817. num. 3. coram Merlin., & in Romana Cappellaniarum 15. Aprilis 1701. §. Quia coram bon. mem. Pio, & in Januena Transactionis 15. Decembris 1704. §. Atque coram Omaña, & in Nullius Provincia Hispalen. juris amovendi Vicarium 21. Febr. 1707. §. Potestas, & §. final. coram Rmo Molines Decano.*
- 5 Secundò; Si non constet fuisse erectam Auctoritate Apostolica, vel Ordinaria, sine qua dici non potest Beneficium Ecclesiasticum, & perpetuum; *Text. in cap. adhuc de Relig. domib. Vivian. de jurepat. lib. 1. cap. 1. num. 61. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 5. num. 7. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 5. num. 62. Rot. decis. 101. n. 1. & 2. coram Dunozett. jun.*
- 6 Tertiò. Si Cappellanus illam obtinuerit ad solam nominationem Patroni absque institutione Ordinarii, cum de natura Beneficii Ecclesiastici sit illius institutio. *Cap. si quis deinceps, ibique gloss. 16. quest. 7. Amostaz. de caus. pii lib. 3. cap. 2. n. 10. Panimol. decis. 21. num. 3.*
- 7 Quartò; Si Cappellano non fuerit assignata certa, & determinata dos, sed in diem, vel semestratim ei solvatur salarium ratione personalis servitii, cum ad essentiam beneficii perpetui Ecclesiastici requiratur certa dos. *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quest. 5. art. 2. n. 3. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 93. & seq. Ex quibus omnibus resultaret laicalitas, & manualitas Cappellaniæ ad tradita per Rot. decis. 104. num. 13. & seqq. coram Priolo, & in dicta Romana Cappellaniarum*

15. Aprilis 1701. coram bon. mem. Pio per tot.

- 8 His præsuppositis descendendo ad questionem primo aspectu, respondendum videtur remotionem Cappellani à dicta Cappellania, factam à successore Patroni defuncti sustineri; Quoniam Patronus potest amovere Cappellanum à Cappellania ad nutum, & ad libitum amovibili, & non expectata hujus morte, alteri illam conferre, juxta *Gloss. in Clement. 1. de excessib. Pralat. verb. ad mensam Lara de anniverf. & capell. lib. 2. cap. 6. num. 24. & seq. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. num. 85. Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 33. nu. 20. Palma alleg. 78. nu. 1. tom. 1. Card. de Luc. de benef. disc. 80. num. 17. & seq. Rot. decis. 53. num. 67. coram Peutingerv., & decis. 104. num. 12. coram Priolo, & dec. 217. num. 4. par. 13. recent. R.P.D. Ansaldo. in addit. ad decis. 76. num. 17. & in Romana Cappellaniarum 15. Aprilis 1701. §. Constituto coram bon. mem. Pio, & in dicta Januena transactionis 15. Decembris 1704. §. Eo fortius coram Omaña, & in Romana Cappellania 16. Martii 1708. §. 1. & §. Bonum siquidem coram R.P.D. Ansaldo, & in Romana Cappellania 19. Aprilis 1709. §. Non obstat coram R.P.D. Caffarello.*
- 9 Etiam si juraverit se non amoturum, & non revocaturum Cappellanum, quia in his, quæ non sunt contractus, vel quasi, & dependent ex mera voluntate, non potest quis sibi legem imponere, à qua recedere non liceat, & quia per hanc promissionem Cappellania non perdit naturam amovibilitatis. *Castren. cons. 361. num. 4. lib. 1. Adden. ad Buratt. decis. 346.*
- 10 Nullatenus obstante eo comuni dictione, quòd quis nequeat venire contra proprium juramentum, quia hoc procedit in eis, in quibus necessarium est audire Judicem, qui non debet aliquem audire contra proprium juramentum, ne sit auctor perjurii, non verò in iis, in quibus non est necesse Judicem adire, siquidem in illis potest quis venire contra proprium juramentum licet remaneat perjurus. *Pellegrin. de Vicar. par. 1. sect. 2. subsect. 6. num. 6. in fin. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 54. num. 171., & bene Rot. in Nullius Provincia Hispalen. juris amovendi Vicarium 21. Febr. 1703. §. In eo principaliter coram Reverendissimo Molines Decano,*

12. Decembris 1707. S. Dum igitur coram R.P.D. Aldrovando.

11 Ac etiam si facultas amovendi nunquam ad actuale exercitium fuerit à Patrono perducta, quia hoc adscribi deberet voluntati, & benignitati ejusdem Patroni, non verò impotentiae removendi, nec ex non usu hujusmodi facultatis Cappellanus prætereundere posset Patronum non valere eum removeere à Cappellania, quia in actibus facultativis ad effectum, ut dici possit acquisitum contra Patronum jus prohibendi nè valeat amovere, non sufficit non usus alicujus temporis, nisi probetur, quòd evenerit casus amovendi, quoque amovendus inhibuerit nè amoveretur, ac etiam quòd Patronus prohibitus sciens acquieverit prohibitioni per lapsum temporis considerabilis. *Fagnan. in cap. cum ad Monasterium de stat. Monach. num. 37. Antonell. de tempor. legal. lib. 4. cap. 10. num. 4. Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 35. & seq. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 55. & seqq. Rot. decis. 778. num. 5. par. 1. diver. & in Giennen. juris mutandi super restitutione in integrum 26. Aprilis 1700. S. Nec refert coram R.P.D. Ansaldo, & in d. Nullius Portuen. Provincia Hispanen. juris deputandi, & amovendi super negotio principali 12. Decembris 1707. S. Non obstante coram R.P.D. Aldrovando.*

12 Ratio autem est, quia licet Patronus successor, quando habet jus nominandi ad Cappellaniam amovibilem ab ipso met Patrono defuncto non possit removeere Cappellanum ab hoc nominatum, cum hæres nequeat venire contra factum defuncti, sed potius illud observare teneatur. *Gratian. discept. 725. num. 19. Rot. decis. 276. num. 3. apud Cavaler. & decis. 101. num. 3. coram Duran.* Tamen quando recognoscit jus nominandi ad dictam Cappellaniam amovibilem ab ipsomet Fundatore, & in eo succedit ex propria persona, ut in casu presenti, non tenetur stare nominationi, seu concessioni factæ à Prædecessore, sed potest Cappellanum removeere. *Lara de annivers. & capell. lib. 2. cap. 6. num. 19. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 42.*

13 & seqq. Dummodo non agatur de Cappellania debita certo generi personarum, tunc enim si non adsit de eo genere, nisi

Cappellanus, qui Cappellaniam possidet, non potest iste à Patrono removeeri, & Cappellania alteri non qualificato conferri. *Card. de Luc. de jurepat. disc. 80. num. 18. Palma alleg. 78. num. 2. tom. 1. Rot. decis. 270. coram Ottobon. & dec. 159. & 183. coram Celfo.*

14 Non obstat si dicatur hoc fieri non posse per Patronum sine causa, eo quia nemo sine culpa jure suo privari nequeat, ad *Text. in cap. ad hæc de Offic. Vicar. ibique Gloss. verb. removeere, & in cap. unic. de Cappell. Monach. in 6. Rot. decis. 72. n. 5. cor. Cavaler.* Et quia per hujusmodi mutationes læditur existimatio, & bona fama Cappellanorum. *Peyrin. oper. regul. tom. 1. de subdit. regul. quest. 1. cap. 12. circa fin.* Ob quas rationes sequitur etiam, quòd licet beneficia Regularia sint manualia, tamen Abbas, aut alius Superior Regularis, non potest removeere Regulares ab illis sine causa, ut expressè tenetur; *Lotter. de re benef. lib. 1. quest. 33. num. 31. Tondut. quest. benef. par. 2. cap. 1. §. 6. num. 15.*

16 Pro remotione namque hujus objecti dupliciter considerari potest Causa removendi respectu scilicet Cappellani, & respectu Removentis, ut considerat *Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 30.* Ut Patronus removeere possit Cappellanum ab hujusmodi Cappellaniis laicalibus amovibilibus non requiritur causa in ipso Cappellano ex. gr. quòd malè servierit, quòd non adimpleverit onera, vel dilapidaverit bona Cappellaniæ, quòd non sit bonis moribus imbutus &c. Quia cum in presentiarum ex clara lege fundationis Patronus habeat liberam facultatem libere, & ad nutum amovendi Cappellanum, potest illum absque simili causa amovere, dummodo non adsit dolus, vel malitia, aut odium ex. gr. dummodo illum non amoveat animo se vindicandi ob injuriam sibi, ejusque consanguineo, aut amico illatam; Nec de hac remotione conqueri posset Cappellanus, dum non fieret ei ulla injuria, cum Patronus uteretur jure suo, & hoc sibi evenire posse Cappellanus prospicere debebat. *Lara de annivers. & capell. lib. 2. cap. 6. nu. 22. & 24. Garz. de benef. par. 1. cap. 2. nu. 88. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 38. Gratian. discept. 167. num. 22. Gonzal. super*

- per regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 48. Antonell. de Regim. Eccles. lib. 2. cap. 2. nu. 9. Card. de Luc. de benef. disc. 80. n. 18. & disc. 97. num. 6. Pignattell. consult. 143. num. 31. & 34. tom. 9. Rot. decis. 72. nu. 5. coram Cavaler., & in dicta Romana Cappellaniarum 15. Aprilis 1701. S. final. coram bon. mem. Pio, & in Giennen. juris mutandi cum causa, vel sine 11. Febr. 1704. S. Firmato coram R. P. D. Lancetta, & in dicta Nullius, seu Hispanen. juris amovendi Vicarium 21. Febr. 1707. S. Stabilito coram Reverendissimo Molines Decano, & 12. Decembris 1707. S. Ex his coram Aldrovando. Et resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Panormitana 1. Octobris 1587. lib. Decret. 5. pag. 34. Contrarium procedente, quando lex fundationis esset dubia, seu non clarè concederit Patrono liberam facultatem amovendi Cappellanum; tunc enim ita esset interpretanda, ut referri deberet ad arbitrium regularum, adeo ut absque causa præstita ab ipso met Cappellano, ipse non possit removeri Lotter. de re benef. lib. 1. qu. 33. num. 22. aut quando ageretur de beneficiis, & Cappellaniis, quæ dantur in titulum non verò de Cappellaniis temporalibus, & amovibilibus, in quibus Cappellani non habent jus certum, & perpetuum. Pignattell. consult. 143. nu. 27. to. 9. Rot. decis. 53. num. 63. coram Peutingen.
- 17
- 18 Requiritur tamen indispensabiliter causa in ipso met Patrono removente, seu quòd ipse removeat Cappellanum ex gr. quia vult beneficari proprium consanguineum, aut amicum, aut quia lex fundationis mandat præferri consanguineum in assentione Cappellaniæ, casu quo iste vellet effici Presbyter; tunc enim si adsit huiusmodi Consanguineus, qui Ecclesiasticæ militiæ velit se adscribere, potest Patronus removere Cappellanum extraneum à Cappellania, & illam conferre consanguineo; Rot. decis. 325. num. 4. & 7. par. 17. rec. & novissimè resolutum fuit in Perusina Cappellaniæ 11. Martii 1718. coram R. P. D. Lancetta; Aut saltè quia vult uti jure suo, licet non sit necessarium, quòd Patronus illam exprimat; alias amotio esset bestialis, & irrationabilis, vel procederet ex malitia, aut odio. Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 33. num. 31. & seqq. Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. n. 29.
- 19 Eodem modo respondeo respectu Beneficiorum Regularium, ut Abbas, aut alius Regularis amovere possit Beneficium Regularem à Beneficio, e.g. Priorem à Prioratu, non requiritur ulla causa ex parte ejusdem Prioris, sed potest illud absque hac causa removeri per Abbatem, dummodo absit odium, vel malitia, & dummodo Prioratus fuerit ei collatus per solum Abbatem; Secus si fuerit collatus per electionem Capituli, & confirmationem Abbatis, Felin. in cap. per tuas de major., & obed., Fagnan. in cap. cum ad Monasterium de stat. Monach. num. 24., & seqq., Tondut. quæst. Benef. par. 2. cap. 1. §. 6. nu. 4., Rodriguez. quæst. regul. tom. 1. quæst. 34. art. 2., Rot. decis. 778. per tot. par. 1. divers. & decis. 340. num. 4. coram Buratt. ibique Adden. Requiritur tamen causa ex parte ejusdem Abbatis removentis, alias amotio esset irrationabilis, & diceretur procedere ex odio, & malitia, & in hoc sensu sumenda est sententia Lotterii, & Tonduti ubi supra §. Non obsat, & aliorum in contrarium relat. à Fagnan. ubi supra n. 31., & seqq.
- Nequit autem replicari, quòd etiam si admittatur requiri causam etiam ex parte Cappellani; hæc in præsentiarum concurrat, dum Cappellanus, ut obtineret ad vitam Cappellaniam, donavit quædam bona Cappellæ, & sic ipse tamquam simoniacus poterat justè ab ea removeri à successore Patrono; Etenim hæc bonorum donatio esse non potest sufficiens causa amotionis, siquidem ut superius notavi Can. XII., & XIII. Cas. VII. nu. 5. .
- 20 traditio rei temporalis pro nominatione ad Cappellaniam merè secularem, & laicalem non est propriè simoniaca, neque illius vigore in aliquam incurritur pœnam ex statutis contra simoniacos, ut resolutum fuit, me studente apud R. P. D. Petra, à Sac. Congregatione Concilii in Spoletana Cappellania 28. Martii 1711. ad secundum.
- 21 Minusque adversatur si objiciatur, quòd Patronus successor, quia movit, & revocavit præfatum Cappellanum nominatum ab Antecessore, sit laicus, ex quo sequi videtur remotionem esse nullam, cum laicus sit incapax juris instituendi, & destituendi; Quoniam, quòd Patronus laicus sit incapax huiusmodi juris procedit

in Beneficiis Ecclesiasticis, & attento jure communi, ad *Text. in cap. Laici* 16. *quæst. 7. Garz. de Benefic. part. 1. cap. 2. num. 35.*, *Rot. decis. 957. num. 4. coram Seraphin.*, & *decis. 806. num. 10. par. 13. rec.* à quibus licet ex lege foundationis amovibilibus non potest Patronus laicus propria auctoritate Beneficiatos amovere, sed tenetur instare apud Superiorem ut amoveat *Card. de Luc. de benef. disc. 80. num. 22.*, non verò militat in Cappellaniis merè laicalibus, & amovibilibus, prout est Cappellania, à qua fuit remotus supradictus Cappellanus, in his enim etiam laicus est capax habendi liberam facultatem deputandi, & amovendi Cappellanum *Rot. decis. 104. n. 22.*, & *seqq. coram Priolo*. Aut in Cappellaniis etiam Ecclesiasticis, & collativis, respectu quarum in limine foundationis, Patronus sibi suisque hæredibus, & successoribus auctoritate, & privilegio Apostolico reservaverit jus removendi ad libitum Cappellanum, quia laici, imò etiam mulieres ex concessione Papæ, & vigore Privilegii Apostolici possunt esse capaces Jurisdictionis Ecclesiasticæ. *Abb. in cap. Decernimus num. 6.*, & *cap. Quanto nu. 3. de judic. Card. de Luc. de benef. disc. 73. nu. 13.*, & alii apud, *Rot. in Monasterien. Vicaria 2. Julii 1706. §. final. coram Etno Scotto*, & in dicta Nullius Provincia Hispanen. *Juris amovendi Vicarium 21. Februarii 1707. §. Non obstat coram Reverendissimo Molines*, & *12. Decembris 1707. §. Et quamvis coram R. P. D. Aldrovando*.

²² Denique nullius esset relevantiæ, & efficaciam si diceretur, quòd Patronus defunctus nominaverit dictum Cappellanum, cum consensu, & approbatione Episcopi, adeòque successor irrequisito eodem Episcopo non poterat illum à Cappellania remove; sicuti non posset illum remove si fuisset ei concessa Cappellania cum consensu, & approbatione Summi Pontificis, aut ipse met Pontifex de ea providisset, hoc dictante regulà illa, quòd unumquodque solvendum est cum eo vinculo, cum quo ligatum est *Card. de Luc. de benef. disc. 80. num. 21. Gonzal. super Regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 25.* Siquidem objectum procederet, si Patronus defunctus habuisset necessitatem de-

Pars II.

putandi Cappellanum cum consensu Episcopi, secus prout hie si hanc necessitatem non habuisset, sed solum ex mera sua liberalitate requisivisset approbationem, & consensum Episcopi; tunc enim iste actus facultativus Patroni non impediret liberam ejus facultatem amovendi etiam sine consensu Episcopi Cappellanum; *Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 33. Rot. decis. 104. num. 37. coram Priolo*. Sicuti etiam procederet, si Papa confirmasset, aut providisset de Cappellania manuali ex certa scientia manualitatis, non verò si non ex certa scientia, quia tunc Patronus non obstante dicta confirmatione, aut provisione Papæ posset Provisum de Cappellania amovibili remove, quia Papa in dubio nunquam censetur velle alterare naturam beneficii, aut Cappellaniæ. *Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. num. 27. & seqq. Amstaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 20. & seq. Lotter. de re benef. lib. 1. quæst. 33. nu. 56. & seqq. Tondut. quæst. benef. par. 2. cap. 1. §. 6. n. 16.*

²³ His tamen non obstantibus censeo in hoc casu non sustineri præfatam remotionem Cappellani factam à Patrono successore; Retento enim supradicto facti themate Patronus ex lege foundationis habebat amplissimam facultatem nominandi Cappellanum ad nutum amovibilem, vel perpetuum; unde cum nominaverit præfatum Cappellanum perpetuum; casu quo ipse moreretur absque illius remotione, eodem Patrono defuncto, & per eum in vita Cappellano non amoto; non poterat Patronus successor illum remove; & Cappellaniam jam plenam alteri conferre, contra prohibitionem *Textus in cap. illud de jurepat.* de quo infra *Can. XXV. Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 6. num. 1. Card. de Luc. de jurepat. disc. 64. num. 34.* & in terminis resolutum fuit à Sac. Rota in *Senogallien. Cappellania 16. Aprilis 1696. §. Fundamentum coram Molines*.

²⁴ Ea verò, quæ superius pro ratione dubitandi in contrarium afferebantur, militant casu, quo Patrono ex lege foundationis competeret solum jus nominandi Cappellanum, ad nutum amobilem; limitantur autem quatenus, prout in casu præfati Patronus haberet facultatem nominandi Cappellanum amovibilem, vel perpetuum; tunc enim Patronus si nomi-

V u net

net Cappellanum perpetuum non facit ejus successori ullam injuriam cum utatur jure suo; nec successor potest illum removere; *Rot. decis. 534. num. 36. par. 4. tom. 3. & decis. 49. num. 26. par. 19. recent.*

Nullatenus relevante, quod qualitas perpetuitatis in nominatione fuerit collata in tempus, à quo incipere non poterat, nempe post mortem primi Patroni, & sic de eo tempore, quoniam expiraverat suum jus, & apertum fuerat jus Patroni
 25 successoris. Quoniam nominatio respectu Patroni fuit pura, & simplex; Et licet respectu Cappellani fuit apposta, conditio perpetuitatis, dependentis ab arbitrio ejusdem Patroni, qui sibi reservavit facultatem illum removendi, tamen cum Cappellanus ab eo nunquam fuerit remotus, Patronus nominans dicitur noluisse uti dicta facultate, adeoque nominatio remansit perpetua, cum actus semper dicatur purus, licet per conditionem potuisset resolvi juxta *Paris. conf. 11. nu. 37. vol. 1. Surd. conf. 38. num. 24. tom. 1. & bene eidem ferè verbis respondet Rota in dicta Senogallien. Cappellania §. Minusque obstat coram Molines.*

ARGUMENTUM.

Tutor Pupilli Patroni an possit amovere Cappellanum ad nutum amovibilem.

SUMMARIUM.

- 1 Tutor potest ea omnia facere, quæ competere Pupillo si major esset.
- 2 Actus factus à Tutore dicitur factus à Pupillo.
- 3 Tutor potest validè nominare, & præsentare.
- 4 Nominatio, & præsentatio Cappellani est de præcipuis juribus administrationis.
- 5 Tutor licet possit nominare, & præsentare Cappellanum ad nutum amovibilem, non tamen potest illum absque causa removere, secus ex causa, & num. 6. 10. 11. & 12. Et quæ sit ratio differentie. Vide num. 7. & 11.
- 8 Nominatio facta ad Cappellaniam plenam est nulla, & irrita.
- 9 Cappellanus amovibilis potest à Cappellania removeri.

12 Omissio celebrationis Missarum quando non provenit ex culpa Cappellani, non est causa sufficiens illum removendi.

CASUS I.

EX dictis in superiori Casu apparet Patronum posse removere Cappellanum à Cappellania, & alteri eam conferre, quando hæc ex lege fundationis est solum ad nutum amovibilis; In hujus sequelam, si contingat Patronum esse in ætate pupillari constitutum. Quæro an illius Tutor possit hoc idem explere, seu removere Cappellanum ad nutum amovibilem?

1 Affirmativè respondendum videtur; Tutor namque statim ac legitimè suscipit tutelam personæ, & bonorum Pupilli, dicitur Dominus rerum Pupilli, & habere plenitudinem potestatis, ac plenam administrationem eorundem bonorum, & posse facere omnia ea, quæ competere Pupillo si major esset. *Bald. conf. 376. n. 2. lib. 5. Roman. conf. 425. num. 1. Guttier. de tutel. & cur. cap. 1. num. 15. Gratian. discept. 830. num. 1. & discept. 919. num. 1. Palma nep. alleg. 32. num. 25. tom. 1. & alleg. 331. num. 9. tom. 4. Rot. decis. 586. n. 6. par. 4. tom. 3. & decis. 473. num. 2. par. 14. rec.* Unde cum Pupillus si major esset, posset removere absque causa Cappellanum à Cappellania ad nutum amovibili; sequitur, quod etiam ejus Tutor hoc idem
 2 explere valeat, ea ratione, quia hujusmodi remotio Cappellani facta à Tutore diceretur facta à Pupillo. *Grat. conf. 24. n. 4. lib. 1. Mascard. de probat. conclus. 38. nu. 2. tom. 1. Gutierrez de tutel. & cur. cap. 10. num. 2.*

3 Sic videmus, quod Tutor vigore ejusdem plenariæ administrationis, quam habet in bonis Pupilli Patroni potest validè nominare, & præsentare, ut dixi superius *Par. I. Can. V. Cas. XIX. num. 6.* quia Tutor datus universaliter Pupillo dicitur etiam Tutor in causa Jurispatronatus. *Tusch. conclus. jur. 431. num. 9. lit. T.* ergo etiam poterit validè removere sine causa nominatum, & præsentatum, si hoc jus removendi competere Pupillo Patrono, casu
 4 quo esset extra ætatem pupillarem; non minus enim videtur esse de præcipuis juribus administrationis remotio, quam sit nominatio, & deputatio Cappellani. *Rot. decis.*

decif. 455. num. 3. coram Duran. & dec. 104. num. 8. coram Priolo.

5 Verùm contrarium de jure cenfeo resolvendum. Quoniam remotio Cappellani à Cappellania ad nutum amovibili absque causa est actus inutilis, & minùs necessarius; cùm nulla utilitas afferatur Pupillo, si removeretur absque causa Cappellanus; nec ullum præjudicium ei inferatur, si idem Cappellanus morigeratus, & punctualiter adimplens onera Cappellaniæ in ea continet; adeòque à Tutore expleri non potuerit. Cùm ratione sui muneris ipse solùm teneatur utilia facere, & inutilia prætermittere, ex *vulgatis juribus*, & ita expressè resolutum fuit à Sac. Rota in *Romana Cappellania* 19. Aprilis 1709. §. *Siquidem cum seqq. coram bo. me. Caffarello* inferiùs legen.

6 Quidquid secus esset, si adesset causa removendi ex parte Cappellani, nimirum si iste dissiparet bona Cappellaniæ, aut hujus onera ex propria culpa non adimpleret, aut adesset causa ex parte Pupilli Patroni; ex. gr. si hic haberet consanguineum pauperem; tunc ad sublevandam hujus paupertatem, censerem posse Tutorem remove Cappellanum extraneum, & Cappellaniam amovibilem, & laicalem illi conferre, dum interest Patroni Pupilli suos consanguineos non mendicare, & eos gratificare. *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. q. 9. art. 14. Amofaz. de caus. pii. lib. 3. cap. 1. num. 3.*

7 Non obstat, quòd Tutor habeat plenariam administrationem bonorum Pupilli; hæc enim administratio debet per ipsum exerceri quoad utilia Pupillo, non verò quoad inutilia, & merè voluntaria, uti est actus remotionis Cappellani absque causa; Minusque adversatur paritas defumpra à nominatione, & præsentatione; disparitas est manifesta, siquidem nominatio, & præsentatio ad Beneficium, aut Cappellaniam vacantem, est actus utilis, & necessarius, aliàs intraret devolutio ad Superiorem, si Tutor intrà terminum juris non præsentaret, & præjudicaretur Pupillo; Remotio autem Cappellani à Cappellania ad nutum amovibili est actus inutilis, & voluntarius; Unde non mirum si vacante Cappellania valeat Tutor præsentare Cappellanum; non verò illum ad nutum, & absque causa remove, ut be-

Pars II.

ne respondet Rota in dicta Romana Cappellania §. *Non relevante*.

R. P. D. C A F F A R E L L O.

Romana Cappellaniæ.

Veneris 19. Aprilis 1709.

V Acante per obitum Francisci Azzolini altera ex tribus Cappellaniis ad nutum amovibilibus, quas clar. me. Cardinalis Decius Azzolinus, juxta piam dispositionem gloriosæ in ævum memoriæ Alexandræ Svecorum Reginae, cujus fuit hæres, in supremo suæ voluntatis elogio erigi mandaverat in Basilica S. Petri cum reservatione Jurispatronatus activi favore Marchionis Pompei Azzolini, aliorumque in fideicommissis substitutorum, præfatus Marchio Pompeus anno 1699. nominavit in Cappellanum Septimum Olgiatum inter Canonicos Sacrosanctæ Lateranensis Basilicæ adscriptum, istamque nominationem, donec vixit, nunquam revocavit. Verùm eodem Marchione Pompeo vita functo, aperta substitutione in Personam Decii ejus filii Infantis, cum Troilus Tutor nominare non dubitaverit ad hanc eandem Cappellaniam Vincentium Franciscum Moschenum ejus ex Sorore Nepotem, placuit R. P. D. Riccio Esmi D. Cardinalis Vicarii Locumtenenti, ad quem delata fuit controversia, manutentionem concedere Moscheno, unà cum sententia absolutoria ab impetitis per Septimum, ad cujus instantiam commissa mihi à Signatura Justitiæ appellationis causa cum clausula *S. P. quoad mandatum de manutendo, & in reliquis de appellatione*, dedi dubium, *an de cujus bono jure constet etiam ad effectum manutentionis*, eoque in hodierna audientia Dominis meis propositio, responsum accepi, *constare de bono jure Septimii etiam ad effectum manutentionis*.

8 Ipse namque, ut dictum est, nominationem obtinuerat à Marchione Pompeo plenariam habente potestatem eligendi, ac præterea subsequens nominatio Moscheni à Troilo facta tempore, quo Cappellania erat iam plena; nulla, & irrita remansit, ut disposuit *Text. cap. illud de jurepat.*, & tradunt, *Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 6. num. 1. Rota in Senogallien.*

V u 2

Cappel-

Cappellania 15. Aprilis 1696. S. Fundamentum coram Reverendissimo D. meo Molines Decano, & in Mediolanen. Canonica-tus 22. Aprilis 1701. S. Cum enim coram eodem.

9 Non obstat, quod hæc Cappellania non conferatur in titulum, sed Cappellani ad illam nominati sint ad nutum, & pro placito hæredum fideicommissariorum Cardinalis Azzolini amovibiles, ut clarè præfert ejus testamentaria dispositio per hæc verba exarata -- *amovibili ad nutum, e rimossi à loro piacere toties quoties à loro piacerà* -- Vnde inferebant Scribentes pro Moscheno, quod rectè ab illa removeri potuit Septimius juxta firmata per *Rot. decis. 96. num. 1.*, & *seqq. coram Carillo, & in Giennen. juris mutandi cum causa, vel finè 27. Martii 1705. S. fin. coram R.P.D. meo Lancetta, & in Nullius Provincia Hispalen. juris deputandi, & amovendi Vicarium super negotio principali 12. Decembris 1707. S. Ex his cor. R.P.D. meo Aldrovando.*

10 Siquidem vis non stat in qualitate Cappellaniæ, sed in eo, quod amotio peracta non fuit ab ipso Decio Patrono, bene verò à Troilo illius Tutore, qui neque ex Cardinalis Fundatoris voluntate, minusque ratione tutelæ hac facultate pollebat; Actus quippè pertinentes ad exercitum Jurispatronatus, veluti dependentes à re spirituali, nil commune habent cum tuitione Personæ, & administratione rerum, in quibus tutela consistit; *Ancharan. conf. 355. ferè per totum Garz. de benef. par. 5. cap. 9. num. 197. Rot. in Mediolanen. Beneficiorum 2. Junii 1703. S. Neutiquam circa medium coram Reverendissimo Domino meo Decano, quod aded verum est, ut in concursu nominatorum à Tutore, & Pupillo, nominatus ab isto semper est præferendus, juxta litteralem. Glos. in cap. ex eo 32. verb. suffragium in fine de concess. præben. Vivian. de jurepatr. lib. 12. cap. 9. n. 37. Rota decis. 363. n. 4. par. 4. rec. tom. 1., & in d. Mediolanen. Beneficiorum §. Sed quid plus.*

11 Non relevante, quod Troilo in adjudicatione tutelæ Decii Infantis, fuerint per Judicis sententiam expressè reservata jura honorifica, inter quæ numerabatur jus præsentandi, & nominandi ad Beneficia, seu Cappellania patronales Pu-

pilli; Quoniam hæc indefinita reservatio intelligi debet facta ad normam dispositionis juris, à qua suapte natura Sententiæ interpretationem recipiunt, *L. Miles §. Decem ff. de re judic. Rot. decis. 2142. num. 6. coram Coccin. & decis. 337. nu. 24. coram Buratt. ibique Adden. lit. D. De jure autem dum Pupillus adhuc est Infans, licèt Tutori permissum sit in casu vacationis ad actus præsentationis devenire, ut tradunt *Federic. de Sen. conf., & quæst. 102. nu. 1. Garzias de benef. par. 5. cap. 9. nu. 193., Gutierrez de tutel. par. 3. cap. 29. nu. 7.* hæc tamen specialis auctoritas nequaquam verificatur in amotione Cappellani à Cappellania jam plena, & ab antecessore Patrono legitime nominati ob palmarem differentiam, & rationis diversitatem, quæ inter utrumque casum intercedit, cum eatenus Tutori in casu vacationis Beneficii præsentare sit permissum, ne scilicèt interdevolutio ad superiorem, si statutis temporibus præsentatio non sequatur, indeque causetur Pupillo imbecilli irreparabile præjudicium, ut monet, *Federic. de sen. d. conf., & quæst. 102. sub num. 1.* quæ ratio non militat in remotione Cappellani à Cappellania amovibili, & plena, idem enim est Pupillo, sive Missæ celebrantur per unum, sive per alium Cappellanum, ut de se patet; Ideoque cum providere de beneficio vacanti sit actus necessarius, & Pupillo Infanti semper utilis, removeri verò Cappellanum jam legitime ad Cappellaniam nominatum, sit actus voluntarius, nec non inutilis, atque insuper parum laudabilis, ex quo quælibet amotio in Ecclesia perturbationem semper inducit, *Roderic. quæst. regular. q. 23. art. 3. tom. 1. Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 1. in fin.,* mirum utique non est, si iste exerceri minimè valeat à Tutore, in quem dumtaxat transit jus faciendi id, quod est utile, & necessarium Pupillo, juxta *Text. in §. fin. authent. ut ii, qui oblig. se hab. perib. ref. minor, secus ea quæ sunt inutilia, & voluntaria Roman. conf. 413. num. 7. Montan. de Tutor. inter tract. divers. de Tutor. cap. 32. regul. 11. num. 276.,* aut solo Pupilli arbitrio sunt reservata, ad *Textum in leg. se Puella* ibique *Gloss. ff. de Sponsal.**

12 Præmissaque eo fortius in themate procede-

cedebant, attento quòd Septimius sæpe dicta Cappellania à Troilo privatus fuit nulla urgente legitima, & necessaria causa, cujus concursus indispensabiliter requiritur, quando amotio non fit ab ipso met Patrono, sed ab alio, qui jus istud sibi competere prætendat, ut contra Episcopum remove contendentem Rectorem à Beneficio amovibili ad nutum Patronorum resolvit *Sac. Congregatio Concilii in una Civitaten. relata per Garz. de Benefic. part. 1. cap. 2. num. 94. in fine.*

13 Absque eo, quòd pro causa assignari possit, quòd Septimius ab anno 1699., quo fuit à Marchione Pompeo nominatus usque ad annum 1707. Missas nunquam celebraverit, quia ultra quòd talis defectus non Septimio, sed Pupillo profuit, dum iste pro Missis non celebratis compositionem obtinuit in Tribunali R. Fabricæ; Placuit responsio, quòd ille non evenit culpa Septimii, sed ex eo, quòd super effectibus pro hisce Cappellaniis; destinatis supervenerunt sequelra ad instantiam Creditorum laudatæ Regiæ *Summario Septimii num. 9., & 10.,* itaut, cum ipse nunquam potuerit exigere emolumenta Cappellaniæ, impunè potuit celebrationis onus negligere, un bene probat *Pasqualig. de Sacrific. nov. leg. q. 981. n. 3., & 5. cum ibi allegatis.*

Atque ex his Domini censuerunt dandam esse manutentionem Septimio, de cujus possessione etiam abunde constat, dum tamquam Cappellaniæ Possessor recognitus fuit in Tribunali Rev. Fabricæ, ubi pariter actus possessorios exercuit perendo compositionem pro Missis non celebratis dicto *Summario num. 15.* Quamvis de cætero eidem sufficeret acceptatio nominationis ad sui favorem à Marchione Pompeo emissæ, eo quia in hisce juribus incorporalibus sola possessio animo retenta exuberat ad obtinendam manutentionem *Gloss. in l. 1. §. Ultimo verb. possidet ff. uti possidetis Rot. penès Postb. de manut. decis. 188. num. 5., & coram Cerro dec. 180. nu. 10.* Non attento, quòd Moschenus præcesserit Septimium in celebratione Missarum per septem dies, quia hæc possessio qualiscumque sit, cum stante bono jure Septimii resolvatur in meram intrusionem, jure merito in nulla confide-

ratione haberi promeruit, ut alias respondit *Rot. dec. 1258. num. 2. cor. bo. me. Emerix. jun., & in Forolivien. præsentæ Comendæ 5. Maji 1706. §. fin. cor. R.P.D. meo Kaunitz.*

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

An liceat Patrono ad libitum, & ad nutum amovere Rectorem, seu Curatum Ecclesiæ Parochialis?

SUMMARIUM.

- 1 Patronus non potest amovere Rectorem, seu Curatum Ecclesiæ Parochialis ad nutum, & num. 3.
- 2 Vicarii deputati ad actuale exercitium Curæ ab habentibus Curam habitualem Animarum, necnon Prælati Regulares sunt ad nutum amovibiles.
- 4 Testes nulliter examinati non probant.
- 5 Parochus non obstante consuetudine non potest ad nutum amoveri, & sine ulla causa.

CASUS III.

Communitas Castri Montis Buzi existens in quasi possessione amovendi Curatum, seu Rectorem Ecclesiæ Parochialis pro libito, & ad nutum, qui annuatim supplicationem porrigere consuevit pro sui confirmatione; Amovere intendebat Curatum pro libito, & inconsulto Episcopo, qui ex munere Pastoralis officii decrevit nè impostero Animarum Curam obeuntes amoverentur ipso inconsulto. Qua de re habito recursum per dictam Communitatem ad Sacram Congregationem Concilii, fuit disputatum dubium: *An liceat Communitati amovere Cappellanum, seu Curatum ad nutum, seu potius ex causa, in casu &c.*

- 1 Negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem ex causa cognoscenda per Episcopum respondentem sentiebam, studens in hac causa apud R.P.D. Petra tunc Sacræ Congregationis Concilii Secretarium; Constat enim ex actu visitationis, & ex attestationibus duorum Testium, & ex aliis documentis, in quibus fit mentio de Cura Animarum Ecclesiam Castri Montis Buzi esse Parochialem, & ejus Cappellanum habere annexam

nexam Curam Animarum tam actualem, quam habitualem, dum Cura habitualis esse non potest penes Communitatem dicti Castri ex Laicis compositam deputantem, seu nominantem ipsum Cappellanum; Ac proinde licet Prælati Regulares, Sacerdotes deputati sub annua, vel menstrua mercede pro Missis celebrandis. Cappellani Curati, seu Vicarii deputati ad actuale exercitium Curæ ab habentibus Curam habitualem Animarum, & quibus Cura non confertur in titulum, sint ad nutum amovibiles, juxta casus distinctos à Card. de Luca disc. 80. de Benefic. per tot. & antea firmatos ab Ancharan. in cap. cum non ignores de præben. Garz. par. 1. cap. 2. num. 94. Pignattell. consult. 143. n. 11. & seqq. tom. 9. tamen Cappellanus, cui incumbit Cura tam actualis, quam habitualis Animarum deputatus à non habente Curam habitualem Animarum, sed solum jus illum nominandi, non est per deputantem ad nutum amovibilis, & sine causa, & inconsulto Episcopo, ut docet Text. in cap. unic. de Cappell. Monach. in 6. superius in Commentario relat. idem Card. de Luca ubi supra, Nicol. in flosculis verb. Cappellanus num. 7. Monacell. formul. for. Eccles. formul. 18. tit. 10. num. 17. Rota decis. 53. num. 62. & 90. coram Peutingen., & ita fuit resolutum à Sac. Congregatione Concilii in Hispalen. anno 1626., & à Sac. Congregatione Visitationis Apostolicæ in Caussa Romana remotionis Curati Ecclesie secularis S. Venantii Nationis Cameriniensis, quæ licet sub die 17. Julii 1692. declarasset licere Officialibus, sive Ministris Laicis præfata Ecclesie Nationalis liberè, ac pro suo arbitrio eligere, & amovere ad nutum Curatum ejusdem Ecclesie etiam sine causa, nihilominus re-proposita Caussa sub die 18. Septembris dicti anni 1692. recessit à decisio, ac declaravit non posse removeri sine causa cognoscenda per Eum Vicarium.

Et quidem si præfata Communitas posset ad nutum sine causa, & inconsulto Episcopo amovere Cappellanum Curatum; maximum sequeretur absurdum, nempe, quod idem Cappellanus pro munere Pastoralis officii non posset vitia loci reprehendere, cum illico per Consiliarios ejusdem loci, convocato consilio, removeretur.

Non obstat, quod Communitas Montis Buxi sit in quasi possessione amovendi ad nutum Cappellanos, seu Curatos dictæ Ecclesie Parochialis, quia Testes, qui de ea deponunt, sunt nulliter examinati, utpote absque citatione; unde non probant per Text. in cap. 2. de testibus; Et quia non concludunt in dicto qualitatem hanc necessariam amotionis ad libitum sine causa, nullam reddunt rationem scientiæ super defectu causæ, ut debent etiam non interrogati, Alex. conf. 136. num. 6. vol. 1., Rota decis. 42. num. 3., & decis. 105. n. 23. coram Ludovis.

Et etiam si hujusmodi possessio, & facultas probaretur; Adhuc Cappellanus deputatus non posset ad nutum amoveri, & sine ulla causa à præfata Communitate. Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 5. §. 6. n. 60., & resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in Ulixbonen. 18. Septembris 1597. lib. 9. pag. 34. ubi dictum fuit, quod Parochiani, non obstante consuetudine, Parochum ad eorum nutum amovibilem præsentare non possint; Ideoque omnino præsentare debeant Sacerdotem, qui perpetuus Rector instituitur.

Et ita fuit resolutum ab eadem S. Congregatione in Spoletana juris amovendi Curatum 8. Julii 1713.

ARGUMENTUM.

Vicarii deputandi in Ecclesiis Parochialibus pleno jure unitis Monasterio Regularium an sint deputandi per Abbatem perpetui, seu potius temporanei, & an deputari possint in Vicarios etiam Regulares, & an unus Vicarius intervenire possit pluribus Parochiis pleno jure unitis Monasterio.

SUMMARIUM.

- 1 Vicarii deputandi in Parochiis pleno jure subjectis Monasterio Regularium non sunt deputandi perpetui, sed temporanei, cum consensu tamen Episcopi, & prævio examine, & n. 6. & 7. & 23.
- 2 Unionem Parochie esse subjectivam, & pleno jure factam Monasterio ex quibus desumatur, vide ibi, & num. 3. & 5.
- 4 Unio Ecclesie Parochialis per seculum effectua præsumitur valida.
- 8 Vicarii Ecclesiarum independentium, vel simpli-

- simpliciter unitarum debent esse perpetui, secus Vicarii Ecclesiarum de Mensa.*
- 9 Monachi deputari possunt in Vicarios temporaneos Parochiarum pleno jure Monasterio unitarum. Limita, ut n. 10. 33. & 34.
- 10 Monachi sunt capaces gubernii Ecclesiarum Parochialium.
- 11 Vicarius unius Parochiæ pleno jure unita Monasterio an exercere possit Curam, etiam alterius Parochiæ pariter unita eadem Monasterio?
- 12 Non est permittendum Sacerdotem eodem mane absque ulla necessitate duas Missas celebrare.
- 13 Abbas pro duabus Ecclesiis Parochialibus pleno jure unitis Monasterio tenetur deputare duos Vicarios, eisque congruam ex uniuscujusque redditibus, decimis, & primitiis assignare, & n. 15.
- 14 Numerus 50. Personarum adularum est competens ad erectionem novæ Parochiæ.
- 16 Renuente Abbate pro unaquaque Ecclesia Parochiali pleno jure unita Monasterio deputare suum proprium Vicarium, poterit iste deputari ab Episcopo.
- 17 Qui vult antecedens, vult etiam consequens, & è contra.
- 18 Perceptio decimarum, an & quando sit sufficiens argumentum pro conjicienda Cura habituali, aut ipsa met unione subiectiva Parochialis? & n. 19. & 20.
- 21 Sententia, & non Decisiones constituunt perfectam rem judicatam.
- 22 Res judicata concernens statum alicujus rei afficit omnes.
- 24 Verba Collatio, Provisio, Præsentatio, Nominatio, Electio, sunt quandoque synonyma.
- 25 Quæ collationes non sint attendendæ ad effectum inducendi statum collativum beneficii, Vide ibi, & n. 26.
- 27 Observantia rumpitur, & frangitur per simplicem rumore in contrarium.
- 28 Evidentia rei profernit omnem dubietatem.
- 29 Unio incorporativa efficit ut medium incorporatum censeatur de substantia incorporantis.
- 30 Vicarius perpetuus ad stare potest Synodo.
- 31 Nemo dat, quod non habet.
- 32 Episcopus habet juris assistentiam depu-

tandi in Ecclesiis Parochialibus secularibus unitis Monasterio ad præsentationem Regularium Presbyteros perpetuos, & seculares.

35 Privilegium præsentandi Regulares ad Parochias unitas Monasterium per non usum amittitur.

39 Episcopus habet pro se juris assistentiam inventariandi bona Vicariorum Sæcularium.

CASUS IV.

Alterum Casum hic expono in Sacra Congregatione Concilii ventilatum, qui ita se habet. Abbas, & Monachi Cænobii in Waldassen. Ordinis Cisterciensium exposuerunt, quòd Apostolica Bonifacii IX., & Sixti IV. auctoritate intercedente quamplures jam dicto Monasterio perpetuò unitæ extiterunt Parochiales Ecclesiæ, præsertim in Turfsenreut; Buthel; Wondreb, & Falkembergh cum expressa facultate eas moderandi per Monachos ad nutum amovibiles, sive per Sæculares Sacerdotes, ac Consistorio Episcopalis Ecclesiæ Ratisbonensi, modo in controversiam revocante hujusmodi libertatem præficiendi Monachos Animarum, Curæ, eosque pro animi sententia removendi; prælibati Abbas, & Monachi Sanctissimum D. Nostrum Apostolicarum Constitutionum vindicem exoptarunt, contententes nullo modo ab Episcopo perturbari posse in jure deputandi Parochos amovibiles, etiam ex prælibati Monasterii Regularibus; Proindeque liberum quoque sibi ipsis esse collapsam asserunt Prioralem Domum in Civitate Turfsenreut à fundamentis restituere pro uberiori animarum beneficio. Expeditæ fuerunt consuetæ literæ pro informatione Ordinario Ratisbonensi, qui præteritis subtexit, quòd ab immemorabili tempore dictis Parochialibus Ecclesiis præesse solent sæculares Sacerdotes tamquam Vicarii perpetui, qui ad Abbatum præsentationem Ordinaria Auctoritate instituuntur, & licet, ut Relator ipse prosequitur, retroactis temporibus omnes explorati fuerint aditus subinferendi Monachos ad nutum amovibiles, nulla umquam illuxit ratio morem immutandi. Hinc Consistorio Ratisbonensi Apostolicarum Sanctionum dispositionem satis elu-

eludere contendente, & præsertim quia nullatenus effectum fortitæ fuerint. Disputata fuerunt sequentia dubia.

Primò -- An Vicarii deputandi ab Abbate Monasterii Waldsassen. Parochiis, de quibus agitur, sint deputandi perpetui, seu potius temporanei, & quatenus affirmati vè, quoad secundam partem.

Secundò -- An sit liberum Abbati deputare in prædictos Vicarios temporaneos etiam Monachos, seu Monasterii in casu &c.

Tertiò -- An sit locus adificationi Domus Prioralis in Civitate Tursenreut in casu &c.

Ad primum videtur respondendum, Vicarios in dictis Parochiis esse deputandos perpetuos, & non temporaneos, ita dictante expressa dispositione Textus in cap. Presbyteri de Cappell. Monach. in 6. in Commentario relat., cui famulatur altera dispositio Concili Tridentini cap. 13. sess. 24. de reform. ibi -- mandat. S. Synodus Episcopus pro tutiori Animarum eis commissarum salute, ut distincto Populo in certas, propriasque Parochias, unicuique suum perpetuum, peculiaremque Parochum assignent. Et quidem optima ratione, quia Vicarii si sint perpetui melius agnoscent oves suas, & earum Spirituales infirmitates, & melius his occurrent spiritualibus remediis, quàm si sint temporanei, & amovibiles, & quia inter ipsos, & Ecclesias Parochiales, quibus præficiuntur, datur Spirituale conjugium, quòd non convenit esse temporaneum, sed potius perpetuum ad instar matrimonii carnalis, quod ad tempus non contrahitur.

- 1 Verumtamen contrarium sentiebam studens apud eundem R.P.D. Petra, nam huiusmodi Parochiæ non sunt simpliciter, sed plenariè, & subiectivè unitæ Monasterio, ut desumitur ex verbis literarum
2 Apostolicarum unionis Bonifacii IX. ibi -- Incorporamus, annectimus, & unimus -- Quæ verba important unionem pleno jure factam fuisse Monasterio, tum quoad temporalia, tum quoad spiritualia Rot. dec. 23. num. 23. coram Zarat. & dec. 421. num. 7. coram Bichio, & ex verbis -- cum omnibus juribus, & pertinentiis suis -- quæ præferunt unionem subiectivam, Rot. decif. 49. num. 4. par. 15. & decif. 321. num. 2. par. 19. tom. 1. & decif. 599. num. 3. & 4. coram Cavaler. Et ex potestate concessa in prædicta unione Abbati, & Mo-

nachis deputandi Vicarios ad nutum amovibiles, incompatibilis est autem qualitas Vicarii amovibilis cum simplici unione Rot. decif. 1304. num. 1. circa finem coram Seraphin., & decif. 21. num. 6. & 7. par. 6. recen., & in Novarien. Parochialis, seu Vicaria S. Martini 22. Junii 1705. S. Convincitur coram bon. mem. Eminentissimo Caprara.

- 3 Et ex eo, quòd prædicta unio fuit confirmata à multis Pontificibus, quæ confirmationes videntur sufficere ad hoc, ut Parochiæ prædictæ dicantur spectare pleno jure ad Monasterium, Rot. decif. 513. nu. 2. par. 2. recen., Et ex quasi possessione deputandi in dictis Parochiis Vicarium per Abbatem Monasterii, ex qua inferitur Monasterium esse proprietarium, & penès illud Curam residere. Imol. in Clement. frequens num. 2. de excess. Pralat. Barbosi. de offic., & potest. Episcopi par. 1. cap. 1. num. 65., & seq. Rot. ubi supra.
4 nu. 7. Et validitas huiusmodi unionis innegabilis redditur, dum effectuatæ fuit per sæculum, & dimidium antè Concilium Tridentinum, & post ipsam conciliarem dispositionem per quinquaginta, & ultra annos Rot. dec. 174. num. 5., & seqq. par. 7. dec. 330. nu. 50. par. 9. tom. 2. dec. 361. nu. 2. par. 10. & dec. 785. nu. 4. coram Coccin.

- 5 Insuper eo magis eadem Parochiæ dicerentur pleno jure, & subiectivè unitæ Monasterio, & penès hoc residere Curam habitualem, si Abbas assignaret Vicariis illarum domum ad habitandum, consignaret & suppellectilia sacra cum obligatione illa restituendi Monasterio, aut certos fructus bonorum Parochialium pro eorum manutentione, & iidem Vicarii promitterent, ac jurarent, quòd essent fideles, & obedientes, & quòd bona Ecclesiarum Parochialium defendent, & non alienabunt sine ipsius Abbatis licentia, huiusmodi etiam assignatio domus, suppellectilium, ac bonorum, & præstatio obediencialium, denotant Vicarios non habere nisi exercitium Curæ, residente habituali penès Monasterium, Rota. dec. 240. num. 4. coram Cerro, & dec. 47. num. 5. par. 10., & dec. 516. nu. 8., & seq. par. 18. rec., & dec. 75. num. 6. coram Carrillo, & in dicta Novarien. Parochialis, seu Vicaria S. Martini 22. Junii 1705. S. Se-

§. Secundò cum seqq. coram clar. me. Card. Caprara.

- 6 Vnde cum prædictæ Ecclesiæ Parochiales sint de Mensa Monasterii, eique pleno jure subjectæ non est locus deputationi Vicarii perpetui, sed Abbas Monasterii, penès quem residet Cura Animarum, potest constituere, seu deputare Vicarios temporales, & amovibiles prohibito, & illos etiam sine causa remove-re, juxta gloss. in Clement. Frequens in verb. ad mensam de excess. Prælat. ibique Vitalin. nu. 85. & seqq. Fagnan. in cap. ex parte de offic. Vicarii num. 12., & in cap. cum ad Monasterium de stat. Monach. num. 38., & arguitur ex Concilio Tridentino cap. 7. sess. 7. de reform. ibique Barbof. num. 24., & juxta Constitutionem S. Pii la 47. de qua Bullar. Nov. tom. 2. Gaufred. in cap. Pastoralis sub num. 4. de donat. ibi. -- Si verò sit Ecclesia Parochialis, tunc Abbas habet præsentare Vicarium Episcopo, & si pleno jure eam habeat Abbas Vicarium ponere potest, & Curam committere, & etiam remove-re. Rot. decis. 53. num. 48. coram Peutingen. & in Tarraconen. Parochialis de Vimbodino 15. Januar. 1706. §. Stabilito coram R.P.D. Ansaldo inferius impress. cum consensu tamen Episcopi, & prævio examine, dum Episcopus debet recognoscere hos Vicarios deputatos amovibiles in moribus, & doctrina, juxta Concil. Trident. cap. 11. sess. 25. de Regul. ibi. -- Neo ibi aliqui etiam ad nutum amovibiles deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine per eum, aut ejus Vicarium faciendo, ibique Barbof. num. 10. & 24. Garz. de Benef. par. 9. cap. 2. num. 291. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 20. §. 2. sub num. 111. & alii penès Rot. in Novarien. Parochialis, seu Vicaria S. Martini 2. Julii 1706. §. Relicta coram R.P.D. Ansaldo, & in Burgen. jurisdictionis super commissione Curæ 11. Junii 1706. §. Cæterum coram eodem.

Neque adversatur utraque dispositio Textus in dicto cap. Presbyteri, & Concilii Tridentini in dicto cap. 13. in contrarium allata. Quoniam distinguendum est inter Parochias independentes, aut simpliciter unitas, & Parochias subjectivè, & pleno jure unitas, seu de mensa, quòd Vicarii Curati debeant esse perpetui, & non temporanei, procedit in eis Parochiis independentibus, vel simpliciter

unitis, quarum Curam ipsi Vicarii habent in titulum, & in quibus instituuntur, non verò in eis Ecclesiis Parochialibus de Mensa, & pleno jure unitis Monasterio, aut alteri Ecclesiæ, in quibus iidem Vicarii non instituuntur, & habent solum nudum Curæ exercitium, quia Cura verè eis non incumbit, sed residet penès Abbatem Monasterii, & aut Rectorem Ecclesiæ, nec respectu harum Ecclesiarum ipsi dicuntur sponsi, imò nec veri Curati dici possunt, juxta magistralem decisionem Sac. Rotæ 53. num. 24. cum seqq. coram Peutingen. Passerin. in cap. unico de Cappell. Monach. num. 5. cum seqq. in 6. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 5. §. 3. num. 11. & 14. Garz. de benef. par. 11. cap. 2. num. 3. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 33. num. 93. Pignattel. consult. 158. num. 3. tom. 9.

- 9 Ad secundum affirmativè respondendum censebam, tum attenda assertiva Pontificis Sixti IV. in literis unionis, ubi expressè testatur aliquas ex prædictis Parochiis ante ipsam unionem gubernari consuevisse per Monachos ibi -- In quibus idem Abbas, & Conventus jus patronatus etiam tunc habebat, & qua per Clericos sæculares, ac aliqua ex eis per præfati Monasterii Monachos regi consueverat. Nec non etiam facultate deputandi Monachos concessa per Bonifacium IX. & ratificata à pluribus Pontificibus. Tum etiam attenda qualitate unionis, etenim cum unio Parochiarum facta fuerit Monasterio Monachorum subjectivè, Parochiæ effectæ sunt Regulares, ac ejusdem qualitatis, ac Monasterium, ac proinde illarum gubernio præfici potest Monachus Monasterii. Tamburin. de jur. Abbat. to. 3. disput. 9. quest. 8. §. 2. Barbof. de potest. Episc. par. 3. alleg. 72. num. 109. Garz. par. 7. cap. 10. num. 3. & 8. Tum denique attenda observantia, ex qua modò Monachi Monasterii modò verò Sæculares Sacerdotes nominati, ac deputati fuere in Vicarios dictarum Parochiarum.

Non obstat, quòd Monachi vitam solitariam ducere debeant, atque extra Monasterium eorum spirituales vitam periclitari, ideoque Parochiis non sunt præficiendi, quia Monachi capaces sunt gubernii Ecclesiarum Parochialium, & magis ipsi, quàm Sæculares proficisciunt. Murg. qq. Past. par. 4. q. 1. sect. 4. n. 35. & seq.

Nec adversatur resolutio Sacrae Congregationis de anno 1708. 19. *Maji in Ratisbonen. Parochialium*, quoniam ibi agebatur de unione facta à Cardinali Pileo, & maxima eum probabilitate, quando ipse adhærebat Antipapæ, & prædicta unio nunquam fuit effectuatâ, nec ante, nec post Concilium; Cæterum si Ecclesiæ Parochiales unitæ Monasterio, aut ordini Regularium essent solitæ regi per Vicarios, & Sacerdotes sæculares non possent ad ipsas præsentari, & in eis deputari Sacerdotes Regulares, ut resolutum fuit à *Sac. Rota in Brixien. jurisdictionis 27. Junii 1710. S. Juris assistentia, & S. Hæc verè coram R. P. D. Kaunitz inferius pariter impressi.*

Ad tertium affirmativè pariter respondendum judicabam, quia ante Lutheranam hæresim ibidem adfuit Prioralis Domus, & quia supposito Parochiali ibidem existenti deservire debere per Monachos, congruentius satis fit Apostolicis Constitutionibus constituendo ibidem Prioratum, ubi plures Monachi simul ac regulariter convivunt.

Et ita ad primum, & secundum responsum fuit à Sacra Congregatione Concilii. Ad tertium verò rescripsit ad Sac. Congregationem Episcoporum, & Regularium in *Ratisbonen. juris deputandi Vicarium 29. Julii 1713.*

11 Quæro hic an Vicarius unius Parochiæ pleno jure unitæ Monasterio deputatus ab Abbate exercere possit curam etiam alterius Parochiæ pariter unitæ eidem Monasterio?

Simile dubium disputatum fuit in Sacra Congregatione Concilii in *una Auriens. Parochialium*. Ubi cum Vicarius S. Mariæ de Pitelos unitæ Monasterio S. Salvatoris de Cellanova Ordinis S. Benedicti exerceret etiam Curam alterius Ecclesiæ Parochialis S. Martini eidem Monasterio pariter unitæ, & in diebus Dominicis, & Festis in utraque Ecclesia Missam celebraret; Episcopus Auriens. in S. Visitatione injunxit Abbati d. Monasterii S. Salvatoris, ut alterum Vicarium deputaret pro exercitio Curæ Animarum S. Martini, & Vicario S. Mariæ inhibuit nè duas Missas eadem die celebraret. Quare pro parte Abbatis requisitum fuit Oraculum EE. PP. super infrascriptis dubiis.

Primò-- *An Vicarius deputatus ab Abbate, & Monasterio Ordinis S. Benedicti loci de Cellanova pro exercenda Cura Animarum in Ecclesia Parochiali S. Mariæ loci de Pitelos possit eandem Curam exercere in alia Ecclesia Parochiali S. Martini loci de Canda, ac in utraque Ecclesia Sacrum diebus Dominicis, & festivis celebrare, in casu &c.*

Secundò-- *An Abbas, & Monasterium teneatur alterum Vicarium pro Ecclesia S. Martini deputare, eique congruam ex illius redditibus, decimis, & primitiis assignare in casu &c.*

Tertiò-- *An renuente Abbate, & Monasterio alterum Vicarium in dicta Ecclesia S. Martini deputare, eique congruam ex dictis redditibus, decimis, & primitiis assignare, possit idem Vicarius à Reverendissimo Ordinario deputari, eique congrua prædicta assignari in casu &c.*

Ex quorum resolutione, & ex infra dicendis desumere poteris etiam resolutionem propositæ quæstionis. Dicebam igitur ad primum studens apud R. P. D. Anfidæum, nunc meritissimum Sanctissimæ Inquisitionis S. Officii Assessorem, non posse præfatum Vicarium exercere eandem Curam in alia Ecclesia Parochiali S. Martini Loci de Canda, ac in utraque Ecclesia Sacrum diebus Dominicis, & festis celebrare. Agitur enim de duabus Ecclesiis Parochialibus licet unitis Monasterio Loci de Cellanova, inter se tamen omnino distinctis, & separatis, & distantibus per unum milliare, & hyemali tempore etiam per duo milliaria, & unaqueque ex dictis Ecclesiis habet proprium Populum, & familias, itaut regi non possunt per unicum Vicarium. Iste enim eodem mane in locis ita distantibus non potest in utroque commodè confessiones audire, S. Evangelium, aut Catechismum exponere, & necessitatibus Animarum utriusque Parochiæ præsto esse, & dum istas, & alias functiones Parochiales peragit in Ecclesia Parochiali S. Mariæ de Pitelos. Populus, & familia Ecclesiæ Parochialis S. Martini de Candas manerent tamquam Oves sine Pastore, qui eas S. Doctrina, & Sacramentis pascat, immò post celebratam Missam in Ecclesia de Pitelos eodem mane deberet aliam Missam celebrare in Ecclesia de Candas. Abfque ulla necessitate, dum

12 adfunt plurimi Sacerdotes, qui in hac Ecclesia Miffam celebrarent, & qui anhela-
rent ad fervitium illius. Quod nullatenus est permittendum juxta *Textum in cap. confultivisti de celebrat. Miffar. Pignatell. confult. Can. 1. num. 1. & seq. tom. 4.* & pluries fuit refolutum à Sac. Congregatione Concilii, & fignanter in *Bracharen. indulti 14. Martii 1711.* & noviffimè in *Aurien. Vicarii Curati 18. Maji 1715.*

13 Ad fecundum etiam dicebam teneri Abbatem alterum Vicarium pro Ecclesia S. Martini deputare, eique congruam ex illius redditibus, Decimis, & primitiis assignare.

Etenim Parochiani Ecclesiæ S. Martini ex fructibus propriis folvunt Decimas, & primitias, quæ cum Parochialibus emolumentis fufficiunt ad decentem fuffentationem proprii Vicarii Curati, multi funt Presbyteri, qui ad fervitium talis Ecclesiæ adspirant, eadem Ecclesia longè diftat ab Ecclesia S. Mariæ, nimirum per unum milliare, & hyemali tempore etiam per duo milliaria, eo quia viæ luto obruuntur, & lacunis impediuntur, ut fæpe cogantur, relicto recto itinere, longius aliud

14 fufcipere; habet 50. circiter perfonas adultas, qui est competens numerus etiam ad erectionem novæ Parochiæ *Fagnan. in cap. ad audientiam de Ecclef. ædific. num. 28.* Quæ diftantia junctâ cum afperitate itineris reddit difficilem, & impedit liberum accessum ad Ecclesiam, ac administrationem Sacramentorum, itaut timeri poffet, quòd Parochus S. Mariæ de Pitelos opportunè fuccurrere non poffit Parochianis S. Martini, & quòd isti decedere poffint absque Sacramento *Fagnan. in dicto cap. ad audientiam de Ecclef. ædific. nu. 16. & feqq. Barbof. ad Concil. feff. 21. cap. 4. Rot. decis. 39. num. 2. coram Peutingen.* Unde Abbas, & Monasterium tenetur alterum Vicarium pro Ecclesia S. Martini deputare, fi enim fupradicta omnia effent fufficientia etiam ad difmembrationem dd. Ecclesiarum in cafu, quo effent inter fe unitæ ad *Text. in dicto cap. ad audientiam ibique Fagnan. num. 1. Ad den. ad Gregor. decis. 504. num. 8.* & fuit refolutum à Sacra Congregatione in *Lunen. Sarzannen. erectionis Parochialis 16. Julii 1712.* à fortiori erunt fufficientia pro decernenda deputatione alterius Vicarii pro Ec-

Pars II.

clesia S. Martini omnino diftinâ ab illa S. Mariæ, maximè cum commodè per adjunctionem hujus Vicarii confultatur neceffitatibus, & periculis Parochianorum ejufdem Ecclesiæ S. Martini, & fuit refolutum ab eadem Sac. Congregatione in *Tridentina difmembrationis 14. Januar. 1690. & in Comen. 5. Junii 1688. & in Frequentina 18. Septembris 1688.*

16 Ad tertium denique pariter sentiebam renuente Abbate, & Monasterio alterum Vicarium in dicta Ecclesia S. Martini deputare, eique congruam ex dd. redditibus, Decimis, & primitiis assignare, poffe eundem Vicarium à Reverendiffimo Ordinario deputari, eique congrua prædicta assignari auctoritate delegata, aut nomine Sac. Congregationis. Urgente enim neceffitate Epifcopus cogere potest Rectores Parochialium, quando non fufficiunt populo, qui fibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungant, quot fufficient ad Sacramenta exhibenda, & Cultum Divinum celebrandum juxta difpofitionem *Tridentini feff. 21. cap. 4.* fed quia agitur de Ecclesiis Parochialibus pleno jure unitis Monasterio Regularium exempto à jurisdictione Epifcopi, idèd in hoc cafu debet dictum Vicarium deputare idem Epifcopus auctoritate delegata, aut nomine Sac. Congregationis, ut alias noviffimè refolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione in *dicta Aurien. Vicarii Curati 18. Maji 1715. ad primam.*

Et ita per EE. PP. refolutum fuit in *dicta Aurien. Parochialium 28. Martii 1716.*

R. P. D. A N S A L D O .

Tarraconen. Parochialis de Vimbodino .

Veneris 15. Januarii 1706.

EXorta dudum fuit controversia inter Abbatem Monasterii *Santa Mariæ de Populeto*, ac Rectorem Parochiæ Sancti Salvatoris *Oppidi Vimbodini* super perceptione Primitiarum, idest primorum fructuum, qui enalcerentur fecundùm ead., de quibus in proposito hujusmodi Primitiarum uberrimè adnotata fuere in *Spolemana Primitiarum 18. Aprilis 1698. coram Me inter hætenus impressas decis. 39.* & vincit Abbas usque ad obtinendam rem judicatam, omnimodæ etiam executioni demandatam ad normam *Decisionum*,
X x 2
quæ

quæ præcesserant, ut præ cæteris habetur in *Recent. dec. 192.*, *dec. 212.*, & *dec. 215. par. 7. coram Carill. dec. 75. repetita in Recent. dicta par. 7.*, *decif. 254.*, & *coram Dunozet. jun. dec. 489.*, *dec. 494.*, & *decif. 505.*, cum successiva etiam canonizatione ejusdem legitimæ executionis occasione rejiciendi prætenfa attentata, contra ipsam executionem, sicuti pariformiter liquet *ex decif. 523.*, *decif. 551.*, *dec. 582.*, & *dec. 750. cor. præfato Dunozet. junior.*

- Verum quia nihil in mox prælaudatis Decisionibus, ac re judicata dicebatur de collatione, provisione, aut nominatione ejusdem Parochialis Oppidi Vimbodini resurrexit acrior contentio, & oppugnatione Domini Archiepiscopi Tarraconen., cum Abbate præfati Monasterii Sanctæ Mariæ de Populeto, ad quem nimirum super hoc puncto jus collationis, provisionis, seu presentationis occurrente vacatione spectaret, sed Domini non ambegerunt respondere pro Abbate, cum allibrantes pondus, & efficaciam præfate rei judicæ, quoad articulum Primitiarum satis veniret in consequentiam resolutionis præsentis colluctationis, nam qui statuit antecedens declarare dicitur etiam consequens ab eodem antecedenti resultans, uti vulgati juris est, ad *Textum in l. oratio 16. ff. de sponsalib. gloss. fin. in cap. Præterea 5. de Offic. Delegat.*, *Becc. conf. 92. num. 12.*, *Surd. conf. 91. num. 4.*, *Novarr. quest. for. lib. 1. quest. 59. à n. 1.*, *Marant. contro. jur. par. 3. resp. 86. n. 74.*, *Barbos. Axiom. 30. à num. 1.*, *Monach. decif. Flor. 29. num. 15.*, *Fontanell. dec. 287. num. 20.*, *Rota decif. 61. num. 4. coram Ninot.*, & *decif. 38. num. 5. par. 7. recent.*
18. Diximus, quod qui vult antecedens, vult etiam consequens, vel è contra; Licet etenim perceptio Decimarum, vel Primitiarum ad alium titulum referri possit, quam ad Curam habituales, aut unionem, videlicet ad aliquod peculiare Privilegium concessum Decimatori, ad aliquam conventionem initam in dimissione Curæ tam actualis, quàm habituales, ac denique ad opportunam, & juridicam consuetudinem, secundum quam argui possit, aut supra enunciatum Privilegium, aut aliàs fortassis canonica con-

ventio, ex animadversis per *Abbatem in cap. Exposuisti in fin. de præben.*, *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 6. num. 56.*, *Lotter. de re Benefic. quest. 28. num. 54. lib. 1.*, & rectè observavit, sive discriminavit Sacrum Auditorium in *dec. 32. n. 15. par. 18. recent.*, in *Novarien. Parochialis 23. Martii 1696.* §. *Nec sufficienter coram R.P.D. meo Caprara*, in *Gerunden. Beneficii 10. Februarii 1696.* §. *Ejusdem irrelevantia coram R.P.D. meo Scotta*, in *Gerunden. Parochialis, seu Rectoria de Villobi 6. Junii 1698.* §. *Et in omnem casum inter impressas coram Me*, *dec. 47. num. 12.*, & in *Bituntina, seu Basilien. Parochialis 26. Junii 1702.* §. *Quare facile pariter coram Me.*

19. Nihilominus in primis inficiari nequebant Scribentes pro Archiepiscopo, quod hæc persolutio Primitiarum affirmata, & approbata per Tribunal in commemoratis decisionibus, quæ præixerant remjudicatam favore Abbatis, non foret suapte natura, quoties disputatur de unionem, dominio, & Cura habituali (quidquid sit de aliis effectibus) potens argumentum pro conjicienda Cura habituali, ac ipsam unionem, seu dominium, ita enim *Rota dixit in Gerunden. Beneficii 10. Decembris 1696.* §. *Conabatur ulterius*, & *seq.*, & in altera *Gerunden. Parochialis, seu Rectoria de Villobi 6. Junii 1698.* §. *Perceptio autem in utraque coram Me inter hætenus impressas dec. 3.*, & *47.*, licet in oppositum adducerentur, & ante eam tradidere etiam Scribentes, nempe *Cardinalis in Clement. 1. num. 10. qu. 9. de Offic. Vicar.*, *Vitalin. in Clement. frequens num. 88. de excess. Prælator.*, *Adden. ad Gregor. dec. 196. sub nu. 3. Vers. Arguitur circa medium*, *Card. de Luca de Decim. disc. 11. sub num. 5.*, *Rot. decif. 2. de Decim. decif. 339. par. 3. coram Caputaq. decif. 886. num. 14. coram Cerr. decif. 883. num. 5. coram Emerix jun. decif. 12. sub num. 2. par. 2.*, & *decif. 16. num. 8. par. 6. Recent.*

20. Fortius quia in rei veritate quantumvis prælaudatæ decisiones editæ in Tarraconen. Primitiarum loquerentur in solo proposito earundem Primitiarum inter Abbatem Monasterii Sanctæ Mariæ de Populeto, & Rectorem Parochialis Ecclesiæ Oppidi Vimbodini, adhuc in tantum

tum concesserunt prænominate Abbati perceptionem hujusmodi Primitiarum, in quantum supponere unionem, eaque mediante dominium, & Curam habitua- lem præfatæ Parochialis Oppidi Vimbodini existere, & attinere ad eundem Abbatem de Populeto, quemadmodum signanter apparet *ex decis. 192. par. 7. rec.*, quæ cum aliis ante, & post promulgatis transivit, ut diximus in rem judicatam; Unde hujusmodi res judicata veluti suppositiva, & firmativa Domini Mensæ Abbatæ, veluti suppositiva unionis duo efficiebat, alterum, quod constaret effective de eodem Dominio, & Unionem, ac Cura habituali, & alterum, quod prædictæ res judicata habenda foret pro veritate infallibili, aliàs oporteret revangare totum Mundum, ad ea, quæ in proposito rei judicatæ affirmarunt per *Text. in leg. res judicata 208. ff. de regul. jur., Felin. in cap. Quoniam contra num. 31. de probat., Surd. conf. 61. num. 2., & seq., Saminat. contro. 12. num. 80., & seq., Scacc. de sent., & re judic. gloss. 14. quest. 2. nu. 7., Postb. de substat. insp. 66. num. 72., Barz. dec. 53. num. 19., Censal. decis. Lucen. 6. num. 37., Thomat. dec. 297. num. 8., Rota decis. 870. num. 3. coram Buratt., dec. 240. num. 8. coram Celfo dec. 414. num. 6., & 7. coram Priol., dec. 266. num. 10. par. 15., dec. 270. num. 8. par. 16., & dec. 465. n. 5. tom. 2. par. 19. recent., cum aliis in tract. de Commerc., & Mercat. disc. 76. num. 3., & in Giennen. juris mutandi 20. Februarii 1699. §. Efficaciùs inter hæctenus impress. cor. Me dec. 76.*

Et si quid defuisset ad magis justificandum dominium, ad magis definiendam unionem in sæpe adductis Decisionibus omnem hæsitacionem superabant, & implebant literæ executoriales Sacri nostri Auditorii, ubi cubitaliter dicitur -- *Ecclesiam Parochialem prædictam Vimbodini esse de Mensa Abbatæ, & Monachorum Monasterii Populeti, seu illi annexam, unitam, & ab ea dependentem &c., Summario Abbatis num. 1. lit. D.*; Proindeque cum ipsæ executoriales haberent inclusas in suis visceribus easdem Decisiones, & sententias successivè prolatas, & fuerint deinceps legitimæ executioni demandatæ, rem profectò constituebant in gradu tali, ut non posset dubitari etiam

de ijs, quæ magis expressè dicebantur in
 21 Sententiis, cum Sententiæ, nisi ex stylo nostro discordent à Decisionibus, & non eadem Decisiones (quæ solum sunt præambula mutabilia, & extrajudicialia motiva futuri judicii) sint illæ, quæ constituunt perfectam rem judicatam, juxta adnotata per *Card. de Luc. de judic. disc. 1. num. 14., Rot. dec. 28. nu. 2. coram Bich., dec. 50. num. 4., & 5. coram Priol., & decis. 297. nu. 1. coram Emerix jun., dec. 98. num. 3. par. 1., dec. 270. num. 2. par. 15., dec. 207. n. 1. par. 18., & dec. 667. num. 3. tom. 2. par. 19. rec.*

22 Atque hinc parvi faciendum erat, quod hæ Decisiones, hæ Sententiæ, hæ executoriales prolata noscerentur inter Abbatem de Populeto, solumque Rectorem Oppidi Vimbodini, non citato, nec audito Archiepiscopo Tarraconen.; Ultra enim, quod res judicata quotiescumque statum alicujus rei concernit, afficit omnes ad *Text. in l. ingenuum ff. de stat. homin., Alex. in l. sæpe nu. 59. ff. de re judic., Mandell. de Alb. conf. 355. num. 5., Altograd. Sen. conf. 99. num. 20. lib. 1., Covarr. præf. quæst. cap. 13. sub num. 5., Vivian. de jurepatr. lib. 14. cap. 2. num. 4., & 6., Cardinal. de Luc. de hered. disc. 25. n. 2., & de fideic. disc. 68. num. 4., & in tract. de Commerc., & Mercat. disc. 70. num. 21., Rot. dec. 250. nu. 4., & 5. coram Cavaler., decis. 300. num. 4. coram Celfo, decis. 186. num. 4. coram Emerix Sen., & decis. 787. num. 1., & 2. coram Emerix jun. decis. 245. num. 23. par. 9., & decis. 197. num. 2. par. 17. recent., & in Marscen., seu Nullius Jurisdictionis super bono jure 7. Junii 1700. §. Fortiusque incalescit cor. bo. me. Muto.*

Habebant Domini è converso, sed à simili celeberrimum exemplum in illa *Toletana Decimarum de Capilla*, de qua in meis decisionibus impressi in ordine la 78. & la 79., nempe quod res judicata prodiens cum Archiepiscopo ligaret etiam Rectores immediatos, sicuti optimè stabilitum fuit in *dec. 440. num. 12. & seq., & decis. 466. num. 79. tom. 2. par. 19. recent., ex Decian. conf. 24. n. 95., & conf. 55. num. 35. vol. 1., Nevizan. conf. 20. nu. 13. vers. secundo limita, & num. 22., & Cancer. var. resolut. par. 3. cap. 17. num. 556.*

Indubitanter autem, quia non poterat dici,

dici, Curiam Archiepiscopalem esse penitus ignaram, & virtualiter incitatum, ex quo supradicta controversia in illa *Tarraconen. Primitiarum* extitit ab initio introducta in eademmet Curia Archiepiscopali Tarraconen., & deinceps cum fuerit finita, ac terminata in nostro Tribunali, Officialis, sive Vicarius Generalis ipsius Curiae Metropolitanæ, ac Archiepiscopatus eam executioni mandavit sub illo addito, quod Abbas triumphans in eo negotio explicitè, positivè, & palàm protestatus fuerat per hæc verba -- *Quam acceptationem facit absque ullo præjudicio juris, quòd dictus Abbas, & Conventus habent super præsentatione dictæ Rectoriæ, seu Vicariæ juxta tenorem Rotæ Sententiarum, dicto Summario Abbatis num. 1. lit. L.*, proindeque dum Curia Archiepiscopalis à principio negotium assumpserat, dum successivè Sacrosanctas Exequutoriales exceperat, eisque congruam dederat executionem, nequibat amplius reputari, quòd eadem Curia Archiepiscopalis, quòd idemmet Archiepiscopus pro tempore non haberet notitiam hujus rei, quando in fortioribus ille, qui simpliciter comparet in aliquo iudicio, videtur sese habuisse pro legitime citato, ut notant communiter Doctores in *cap. 1. de judic.*, & in *leg. prima ff. de in jus vocan.*, *Bald. in leg. 1. in 3. vot. ff. de fer.*, *Alex. in l. de unoquoque in princ. ff. de re judicat.*, & *conf. 123. nu. 8. in fin. lib. 2.*, *Dec. conf. 183. sub num. 3. vers. Et quia iste citatus*, *Gratian. discept. for. cap. 946. num. 12.*, & *seqq.*, *Cyrocc. discept. 78. num. 104.*, & *seqq.*, *Lancelott. de attent. in præfat. par. 2. cap. 4. num. 128.*, & *seqq.*, *Card. de Luca de jurisdict. disc. 117. nu. 6.*, & *de judic. disc. 7. num. 10.*, *disc. 9. n. 46.*, & *disc. 32. num. 24.*, *Rot. dec. 112. par. 1. coram Caputaq. dec. 1441. nu. 4. coram Gregor. dec. 727. nu. 1.*, ubi *Adden. n. 8. coram Buratt. dec. 108. nu. 15. par. 12. decis. 21. n. 11. par. 18.*, & *dec. 506. pariter num. 11. par. 19. rec. 1011.*

23. Stabilito igitur robore hujusmodi rei iudicatæ circa punctum Primitiarum involvens ex jam dictis dominium, unionem, & Curam habitualem penes Abbatem, nihil aliud restabat observandum, quàm quòd requireret quid Sacra Concilia, quid Constitutiones Pontificiæ decla-

rarent, aut determinarent in proposito talium Parochialium existentium, ut præmissimus, sub dominio, & Cura habituali Abbatum, vel aliorum inferiorum Prælatorum, & certè tam Sacrum Concilium Tridentinum in *sess. 7. de reformat. cap. 7.*, quàm Constitutio sanctæ, & beatæ memoriæ Pii Quinti in his terminis attribuebant omnimodam facultatem Abbati, sive alii prælatio inferiori præsentandi, ac nominandi in Rectorem quemcumque iidem Abbas, vel Prælati existimassent aptum Curæ, præservata dumtaxat consequenti approbatione Episcopi circa personam nominatam, seu præsentatam mediante examine doctrinæ, & perquisitione morum, sicuti in ordine ad Sacrum Concilium Tridentinum constat ex præfata *sess. 7. de reformat. cap. 7.*, & quoad Constitutionem Beati Pii Quinti apparet ex *Bullar. Novo tomo 2. inter ejus Constitutiones la 27. §. Volumus ius super*, & connotarunt respectivè *Garz. de benef. par. 9. cap. 2. num. 289.*, & *sequen.*, *Barbos. ad Concil. sess. 24. de reformat. cup. 18. nu. 16.*, *Turricell. de union. cap. 4. num. 53.*, *Card. de Luca de Paroch. disc. 111.*, & *12. utrobique nu. 2.*, *Rot. penès Murg. ad Constitut. Regular. dec. 10. num. 3. dec. 150. num. 214. per totum coram Buratt. dec. 64. nu. 1.*, & *seq. dec. 103. pariter num. 1.*, & *dec. 886. num. 8.*, & *9. coram Cerro dec. 559. n. 2.*, & *3. coram Otthobon. dec. 102. n. 1. par. 1.*, *dec. 153. pariter nu. 1. par. 2. dec. 16. n. 12.*, & *seqq. par. 6. dec. 580. n. 5.*, & *6. par. 8. dec. 48. nu. 2. par. 10. dec. 10. nu. 2. par. 17. dec. 192. nu. 1.*, & *dec. 516. nu. 1. par. 18. rec.*, & *in Gerunden. Hebdomadariæ 5. Maji 1609. §. Nec ad destruendas versic. Etenim coram bon. mem. Ursino*, & *4. Julii 1696. §. Præsuppositis namque*, & *26. Junii 1697. per tot. coram Reverendissimo P. D. meo Decano inter impress. ad Cardin. de Luc. super materia de Benef. dec. 27. 28.*, & *29.*

24. Rescripserunt itaque Domini -- *spectare collationem, seu provisionem ad Abbatem* -- hæc etenim vocabula collationis, provisionis, præsentationis, nominationis, electionis sunt in rei veritate synonyma, adeo ut parum unum vocabulum, sive alterum attendatur, quando substantia coincidit in effectu ex traditis per *Glos. in Clementin. 1. §. Nonnullo quoque*, verb.

verb. Rectoribus, ubi Vitalin. n. 25. de excess. Prælator., Card. de Luc. de Paroch. disc. 10. n. 8. & 37. n. 41. Rot. dec. 252. n. 2. coram Priol. dec. 204. nu. 6. par. 2. recent., & in Novarien. Parochialis, seu Vicaria Sancti Martini 22. Junii 1705. S. His positus cor. R.P.D. meo Caprara.

Efficaciam istius fundamenti promanantis à suppositione, atque Canonizatione unionis dominii, ac Curæ habituales per toties enunciata rem judicatam agnoscentes Defensores Archiepiscopi sperabant, quòd quantumvis res judicata firmaret favore Abbatis omnia prædicta, adhuc pro parte Archiepiscopi staret status collativus, & ad hunc effectum adducebant collationes annorum 1465. 1563. 1578. 1615., & 1654., quæ expletæ & completæ comparebant respectivè ab Archiepiscopis Tarraconen. in ordine ad hanc Rectoriam, seu Curam Animarum, ideoque strenuè subungebant, quòd etiam posita unione in vim præcitata rei judicata; Attamen status hic collativus cantans pro Archiepiscopis sine ulla collatione, vel provisione facta per Abbatem per tantum temporis intervallum induere valeret vestem alterius tituli innovativi secundum ea, quæ motivabantur, seu dicebantur in aliis nuncupata *Decisione Gerunden. Parochialis, seu Rectoria de Viboli 6. Junii 1698. S. Verum coram me inter hætenus impressas dec. 47. cum aliis post Turricell. de union. cap. 13. n. 23., in Barchinonen. Parochialis de Albioliana prima. Junii 1696. S. Seu per dictam triplicem coram bo. mem. Muto impress. ad Cardin. de Luc. super mater. de Benefic. dec. 30.*

Præcipuè ex quo secundum recensita in Summario Archiepiscopi respectivè coruscabat sub num. 3. & 4., quòd hic Parochus Sancti Salvatoris di Vimbondino gessit nomen, & figuram Rectoris, uti talis intervenit Congregationibus Synodalibus, seu Metropolitanis habitis ab Archiepiscopo, eademque Rectori Abbas tunc temporis, videlicet sub anno 1226. assignavit medietatem earundem Primitiarum jure Parochialitatis; Quapropter inferebant, quòd ab his omnibus vindicato titulo Rectoriæ, vel nulla adesset unio appropriativa, & extinctiva tituli, ut requiritur ad finem inducendi veram unionem ad notata per *Gloss. in Clement. 1.*

verb. de Mensa de supplem. neglig. Prælat., & in Clement. 1. verb. haberent de rescript., Gonzal. ad regul. 8., Cancell. glos. 5. §. 7. num. 2. & sequent., Lotter. de re Benefic. lib. 1. quest. 28. num. 96., & 102., Rot. decif. 37. num. 1. & sequent. coram Merlin. decif. 138. num. 11. & 14. coram Ubaldo. decif. 179. num. 10. & 11. coram Otthobon. decif. 30. num. 9. part. 11. decif. 219. num. 2. par. 16. decif. 192. nu. 5. & sequent. par. 18. & decif. 434. num. 8. part. 19. recent. & in Luceorien. unionis 5. Decembris 1701. S. Ex fundatione coram R.P.D. meo Caprara.

Vel quòd in omnem eventum magis firmaretur status collativus pro Archiepiscopo, quia quoties adsunt signa Parochialitatis de per se aliquo modo stantis, cessant fastidia unionis, & solus Ordinarius est ille, qui debet per viam concursus mediante collatione, ac provisione Gregi, & Ovibus suis providere, uti sine difficultate dixerunt, *Barbos. ad Sacr. Concil. Tridentin. session. 24. de reformat. cap. 18. num. 17., Lotther. de re Benefic. par. 1. lib. 2. quest. 31. nu. 22. Rota dec. 214. num. 2. coram Buratt. decif. 579. num. 1. & decif. 710. in princ. par. 2. & decif. 434. in fin. par. 19. rec.*

25 Ast Domini omnia hæc sobriè, & insimul mature reassumentes circa statum collativum animadverterunt, quòd ante omnia à numero assertarum collationum demendæ essent illæ annorum 1454., & 1604. quæ nullibi effulgebant effectuatæ, proindeque erant spernendæ juxta famigeratum *cons. 229. num. 2., Oldrad. nostri Ordinis Auditoris, & tradita per Abb. in cap. consultationibus sub num. 9. de jure patronat., Calderin. cons. 12. de jure patronat., Gonzal. ad regul. 8. Cancell. glos. 45. §. 2. nu. 37. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 5. n. 67. & sequent. Lotther. de re Benefic. lib. 1. quest. 34. num. 42. Rota decif. 136. num. 3. coram Puteo lib. 3. decif. 132. par. 2. coram Capuaquen. decif. 268. num. 9. & dec. 436. num. 13. coram Bich. dec. 124. num. 5. par. 3. & decif. 244. num. 16. par. 16. rec.*

26 Demendæ quoque erant uno verbo quæcumque aliæ, quia hæc omnes intrà earum viscera intercludebant clausulam præservativam, ac fortem *sine præjudicio alieni juris*, quæ licet non det, nec concedat, aufert nihilominus, & semper omnia præjudicia, quæ possent alieno juri dero-

derogare teste Felin. in cap. inter dilectos colum. 6. de fid. instrum. & cap. inter Monasterium col. 2. de re judicat., Rub. in singul. Rot. Rom. tom. 2. part. 4. claus. 754. num. 2. & seqq., Cardin. de Luca de regal. discurs. 162. à n. 56. & de Regular. disc. 39. n. 10. Rot. decis. 291. num. 17. lib. 1. coram Puteo, decis. 500. num. 2. coram Coccin. decis. 144. num. 6. coram Seraphin. decis. 299. num. 8. coram Cerr., & decis. 1084. num. 7. coram Emerix junior. decis. 419. num. 3. part. 1. & decis. 495. num. 10. par. 18. recent. cum aliis in annotat. ad decis. 32. num. 47. interter hætenus impress. coram me.

De reliquo cuncta hæc fistebant in terminis, ut ita dicamus abstractis, cum satis foret; quod omnes hæ collationes, aut per prædictam inefficacitatem, aut propter clausulas præservativas sine præjudicio alieni juris nullo modo valerent præscribere statum hunc collativum ad commodum Archiepiscopi, præexistente semper unione canonizata per Sacram Rota²⁷ tam, dum si quælibet observantia, quælibet etiam consuetudo immemorabilis rumpitur, ac frangitur per simplicem rimorem in contrarium ex juribus vulgatis, & inquit Abb. in cap. ultimo nu. 29. de consuetud. Bartol. in leg. semper in stipulationibus in fin., ibique Cagnol. num. 12. ff. de regul., Gratian. disceptat. 918. num. 39. Tondut. quæst. Benefic. lib. 1. cap. 104. prope fin. Actolin. resolut. 4. num. 6. Rocc. select. jur. disputat. cap. 167. num. 39., Cardin. de Luca de jurisdic. disc. 3. num. 8., Add. ad Gregor. decis. 298. num. 13. Rot. in annot. ad decis. 78. num. 58. inter hætenus impressas coram Me, Rot. decis. 1102. sub num. 5. coram Coccin. decis. 21. num. 12. coram Zarar decis. 158. nu. 8. & decis. 1296. sub n. 14. coram Emerix junior. decis. 304. num. 11. & decis. 314. num. 7. par. 11. decis. 97. n. 21. part. 13. decis. 115. num. 6. & seq. par. 14. decis. 139. nu. 10. par. 18. & dec. 469. n. 57. par. 19. recent.

Quid discurrendum, ubi postmodum medullitus introspecta re, constitit de unione, quæ tamquam Matrix prædictarum decisionum in Tarraconen. Primitiarum dedit anam roborandi rem judicatam; unde meritò inferebant Domini, quod in tantum Curia Archiepiscopalis struere perantea fortasse valuerat aliquod jus super ipsis collationibus, in quantum

tunc temporis non erat, neque fuerat adhuc pro Abbate Sanctæ Mariæ de Populeto agnitum, vel definitum ullum jus super ejus Dominio, ac Cura habituali controversæ Rectoriæ, sed postquam per supranominatam rem judicatam coruscavit de ejusdem Abbatialis Mensæ Dominio, & Cura habituali, evanuit tota illatio, tota ratiocinatio facta in contrarium, 28 cum evidentia rei penitus prosternat omnem dubietatem, ut inquit D. Augustin. super Genes. de morte, ac relat. in cap. evidentia 9. de accusat. Bartol. in l. 1. num. 6. ff. de reb. credit., Bald. in l. 1. num. 9. Cod. de commodat. Christoph. de Castell. conf. 29. num. 19. Valenzuel. Velazq. conf. 90. n. 163. to. 1. Gratian. discept. forens. cap. 146. n. 5. & 823. num. 33. Rota decis. 80. num. 12. par. 9. & decis. 188. num. 4. par. 15.

Non etenim valebat, seu valebant Abbates Sanctæ Mariæ de Populeto contradicere provisioni, ac collationi Archiepiscopi, usque dum per aliquam judicis definitionem defectum non esset, Rectoriam Sancti Salvatoris esse incorporatam, sive ammenstatam Abbatia; Quamobrem donec hoc punctum extiterit per Sacrum Auditorium degustatum, ac præcognitum, & affirmatum, nulla contra agere tunc non valentem, cadere valebat præscriptio collationis, seu provisionis per familiare principium, de quo ad Tex. in l. 1. in fin. Cod. de annal. except., Castr. conf. 405. nu. 11. & seq. lib. 2. Gabr. conf. 163. sub num. 17. lib. 1. Menoch. conf. 904. nu. 6. & seq. Spad. conf. 342. num. 12. lib. 3. Mandell. de Alb. conf. 322. num. 21. Cyriac. contr. 321. num. 71. Actolin. resolut. 4. nu. 14. Rocc. Select. cap. 149. num. 31. Balducc. ad Ramon. in observ. ad conf. 24. num. 51. to. 1. Card. de Luca de alienat. disc. 3. num. 13. de credit. disc. 131. n. 8. & de judic. disc. 21. num. 33. cum aliis in tract. de Commercio. & Mercat. disc. 95. num. 33. Rot. decis. 101. num. 4. post modern. Constantin. ad stat. Urb. decis. 117. num. 22. coram Priol. decis. 153. num. 8. coram Emerix jun. decis. 28. nu. 38. par. 8. decis. 70. num. 11. & 12. par. 16. decis. 330. num. 17. par. 17. & decis. 366. n. 5. par. 19. recent., & in Neapolitana, seu Tricaricen. juris redimendi 18. Junii 1703. S. Non obstat coram R. P. D. meo Lancetta.

Avulso à suis radicibus hoc jure factarum sive assertarum collationum D. Archie-

chiepiscopi corruerant etiam reliqua
exaggerata argumeta tanquam confoven-
tia statum simplicis Rectoria, nuncupa-
tio etenim, seu nomen *Rectoris* nihil de
per se officere queibat, siquidem memo-
rata nuncupatio *Rectoris*, priusquam fir-
maretur munimentum rei judicatae, erat
indispensabilis, cum idem Rector de fa-
cto regeret, seu administraret curam Ani-
marum, sed ut diximus *sub praedictio alie-
ni juris*; superventa autem re judicata Sa-
cri Tribunalis eadem nuncupatio redde-
batur inanis, unio namque incorporativa,
quando extat aperte canonizata, efficit, ut
medium incorporatum censetur de sub-
stantia incorporantis, sicuti alimentum
transit in substantiam aliti, per ea, quae in
proposito haberentur post *Text. in l. si con-
veneris* 18. §. *Si nuda proprietate ff. de pi-
gnorat. act. l. si fundus hypotheca datus sit*
*ff. de pignor. apud Falin. in cap. cum in no-
stra num. 30. de rescript.*, *Calderin. conf. ul-
tim. de reb. Eccles. non alien.* *Oldrad. conf.*
257. num. 15. *Azor. in l. moral. par. 2. lib. 6.*
capit. 28. 2. quest. *Barbos. de jur. Eccles.*
univ. lib. 3. cap. 16. num. 7. & seqq. & de
offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 66. nu. 36.
& seqq. Paris. de resignat. lib. 2. quest. 9.
num. 3. & lib. 3. quest. 1. num. 120. *Murg.*
quest. Pastoral. par. 2. quest. 5. nu. 1. & 2.
& quest. 6. num. 2. & 20. & par. 4. quest. 1.
sect. 4. num. 1. de Benefic. quest. 2. num. 11.
in fin. & quest. 3. num. 961. & 967. *Rot.*
decis. 966. num. 13. & 14. coram Dunoz.
jun. decis. 330. num. 5. coram Cavaler. de-
cis. 303. num. 3. coram Duran. decis. 642.
num. 7. par. 4. tom. 3. & in Pampilonen.
Parochialis de Mendavia penes Murg. ad
Const. Benedict. decis. 2. num. 1. decis. 4. n. 9.
& dec. 5. num. 20.

Consequenter pariter corruerat inter-
ventus ad Synodum Metropolitanam;
30 Quoniam cum aliquis interesse deberet
eidem Synodo representans hanc Paro-
chiale Ecclesiam, interesse oportebat
illum, qui actu eandem Ecclesiam Paro-
chiale, ut praemisimus, regebat, vel ex
praenominate titulo Rectoris, vel etiam
fortasse altero Vicarii perpetui, cum etiam
Vicarius perpetuus tanquam verus ad hos-
ce effectus Curatus, & Rector adstet Syn-
odo; secundum ea, quae colliguntur ex
Abb. in cap. quid super de majorit., & *obe-*
dien. Pignattell. consult. 8. num. 28. tom. 8.
Pars II.

Sel. in select. Canonic. cap. 25. num. 32. *Bar-*
bos. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 93.
sub num. 9. & in annot. ad sect. 24. de re-
format. cap. 2. nu. 27. *Ugolin. de Offic. Episc.*
cap. 48. §. 1. num. 1.; *Menoch. de Synod.*
Diocesan. capit. 3. dub. 2. num. 2.; *Card. de*
Luca de jurisdic. disc. 37. num. 3. *Murg. in*
Const. Benedict. in annotat. ad decis. 9. §. 1.
num. 3. & optimè Rota decis. 190. per tot.
coram Seraphin.

Labefactata ex supradictis apparentia
praecedentium argumentorum, quae addu-
cebantur ab Informantibus pro Archie-
piscopo, in nihilo tandem relevabat, quin
potius retorquebatur postremum, quoad
factam per Abbatem concessionem Primi-
tivarum pro medietate Rectori Ecclesiae
Sancti Salvatoris *jure Parochialitatis*, hoc
quippe praesidium semper emanans à fo-
more, seu dispensatione Abbatis destrue-
batur in sua basi; Quo etenim modo, qua-
ve ratione, quo fundamento Abbates il-
lius temporis assignare, sive constituere
potuissent huic praetense Rectori mediam
partem primitivam *jure Parochialitatis*,
quotiescumque super ea non haberent,
31 nec habuissent dominium; nemò siqui-
dem dat, quod non habet, prout optimè
replicabant Informantes pro Abbate ad-
ducentes *Text. in l. traditio ff. de acquir. rer.*
domin. l. nemo plus ff. de regul. jur. & cap.
nemo plus de regul. jur. in 6. Roman. conf.
159. in princip. Jo. de Anan. conf. 86. pari-
ter in princip. Gonciol. allegat. 17. num. 29.
Gratian. cap. 730. num. 30. & cap. 900.
num. 13. Cancer. var. par. prima cap. 1.
num. 208. Saminat. contr. 35. num. 59. Ro-
dulphin. allegat. 77. num. 11. Posth. de ma-
nut. observ. 20. num. 24. Robl. de repres.
lib. 2. cap. 16. num. 72.; *Rot. decis. 954.*
num. 3. coram Cerr. decis. 227. num. 10. cor-
ram Bich. & decis. 251. num. 5. par. 14.
recent.

Et ita Domini existimant utraque &c.

R. P. D. K A U N I T Z

Brixinen. Jurisdictionis .

Veneris 27 Junii 1710.

Habet Inclytus Ordo Theutonius in
Diocesi Brixinen. jus praesentandi
ad nonnullas Parochiales eidem unitas,
& signanter ad Ecclesiam S. Pancratii in
Marcid; qua vacata per obitum Jacobi

Y y

Kofler

Kofler Presbyteri sæcularis, cum Commendatarius B. Mariæ ad Athesim præsentaverit Celsissimo Episcopo Sacerdotem Regularem sui Ordinis, ac renuente Episcopo illum instituere, Commendatarius coram Me expedivit inhibitionem jactationum super possessione, vel quasi præsentandi ad dictam, & alias Ecclesias ab Ordine præfato dependentes Presbyteros Regulares, seu etiam Sæculares ad nutum tamen amovibiles, nec non in possessione describendi bona dictorum Vicariorum, seu Parochorum post eorum obitum, sed proposito per Me dubio sub die 17. Junii anni proximè præteriti ad instantiam ejusdem Ordinis, nulla fuit capta resolutio, sed injunctum, ut coadjuvarentur probationes, illo que hodie repropósito ad favorem Episcopi Informantis, prodiit resolutio.

32 Quia cum agatur de Parochiis sæcularibus, in quibus Inclytus Ordo Theutonicus habet juspatronatus, seu præsentandi ratione concessionis, seu unionis, jus assistit Episcopo instituendi in eisdem Parochiis Presbyteros perpetuos, & Sæculares ad præsentationem Regularium, nec tenetur admittere prædicti Ordinis Regulares, ad *Text. in cap. 1. de Cappellis Monach.*, & *in cap. unic. de Cappell. Monach. in 6.*, *Butr. in dicto cap. 1. num. 1.*, & ibidem *Barbos. num. 1.* *Jo. Andr. nu. 2.*, *Hofstienf. num. 1. versic. sed Cappellanus, Fagnan. in cap. ex parte num. 1. de Offic. Vicar.*, *Tusch. de vists. lib. 2. cap. 16. num. 1.*, *Rodriguez quest. Regular. tom. 1. qu. 34. artic. 4.*, qua posita juris assistentia concedenda est manutentio favore Episcopi, nisi aliàs doceat Ordo se esse in quasi possessione præsentandi, ut in his terminis contra Ordinem Theutonicum dictum fuit in *Olumucen. jurisdictionis 11. Februarii 1684. coram Emerix junior. decis. 118. num. 1.*, & *decis. 843. num. 2.*, & *in eadem Causa 10. Decembris 1688. §. Innititur, coram Eminentissimo D. Card. Caprara.*

33 Juris assistentiæ accedit etiam antiquissima possessio instituendi Presbyteros perpetuos, & sæculares, in qua reperitur Episcopus ab anno 1483. usque ad annum 1690., ut ex cumulo præsentationum, & institutionum, *Summario num. 1. effectum sortitarum, dum unus fuit præ-*

sentatus per obitum alterius præcedenter instituti ad præsentationem Ordinis, ex quo probata remanet effectuatio, *Oltrad. conf. 229. Rot. coram Gregor. dec. 215. num. 1.*, *ibique Adden. num. 8.*, & *coram Seraphin. decis. 299. num. 5.*, & *coram Cerr. decis. 220. num. 10.*, & *11.*, & *coram Priolo decis. 34. num. 20.*, & *22.*, *coram Otthobon. decis. 224. num. 6.*, & *in dicta Olomucen. jurisdictionis 10. Decembris 1688. §. Præterea cor. Eminentissimo D. Card. Caprara,* & ea posita, cum resultat ultra juris assistentiam etiam quasi possessio, incontrovertibiliter competit ejus favore manutentio, *Poffb. de manut. observ. 45. n. 38. Rot. in Gerunden. jurisdictionis super manutentione 13. Junii 1692. §. Cum enim coram Reverendissimo D. meo Decano, & in Caputaquen. jurisdictionis super manutentione 1. Julii 1707. §. fin. cor. R.P.D. meo Caffarello.*

Nec obstitit in vacationibus annorum 1586., & 1635. Commendatarios præsentantes asseruisse nominatos fuisse Presbyteros Ordinis, quia prædictæ enunciatiæ, aut præsumuntur erroneæ tanquam emissæ ab interesse habente, aut nihil probant in hoc judicio possessorio, in quo non requiruntur verbales actus, sed facti, *Poffb. de manutent. observ. 12. num. 10. Rot. post eundem dec. 184. nu. 10.*, & *dec. 438. n. 4. & dec. 671. nu. 2. & seq. par. 18. & cor. Cerr. dec. 130. n. 4.*, & *decis. 136. n. 22.*

Et quidem erronea est illa anni 1586., dum continet quemdam Joannem Scheicher præsentatum esse Presbyterum Ordinis, & tamen in principio ejusdem præsentationis Commendatarius asseruit illum esse Presbyterum Laicum, quod excludit omnem qualitatem Regularem, *Gloss. in cap. licet in verbo Sæculares de offic. Ordin. Boudon. resolut. 58. num. 84. tom. 1. Rot. in Regien. juspatronatus, seu Cappellania 24. Junii 1706. §. Nec obstat coram R.P.D. meo Priolo.* Alia verò enunciatiæ emissæ de anno 1643. erronea similiter dignoscitur, dum ex præsentatione anni 1635. constitit Joannem Vidman fuisse Presbyterum Sæcularem, & quamvis in institutione ejusdem Vidman fuerit dictum, Parochiam vacasse per obitum Jo: Maxner Presbyteri dicti Ordinis, nihilominus cum deficiat status antecedens præ-

præsentationis, ex quo justificari valeat ista præsentatio Presbyteri Regularis, prædicta enunciativa attendi non debet tanquam unica, & contraria statuto antecedenti, & quando dubitari contingit de enunciatione, *Rot. dec. 467. n. 7. cor. Bich.*, & *decis. 67. num. 12. par. 13.*, & *coram Emerix decis. 1138. nu. 20.*, & *dec. 1337. n. 9.*, & *in rec. dec. 472. n. 10.*, & *20. par. 19.*

34 Hæc verò citra hæsitationem admit- tenda fuerunt, quia non versamur in im- memorabili requirente, ut nihil auditum fuerit in contrarium, sed in summarissimo judicio mantentionis, in quo etiam si ad esset unus, vel alter status in contra- rium, nihilominus quando Episcopus habet pro se duos ultimos status, illi soli attendendi fuerunt, ad effectum illi con- cedendi mantentionem, quæ semper da- tur ad statum ex ultimis actibus efforma- tum, *Postb. de manut. observat. 71. n. 51.* *Rot. post ipsum dec. 194. num. 40.*, & *in rec. dec. 270. n. 1. par. 12.*, & *in Cremonen. Feudi 4. Februarii 1692. S. Quia coram Reverendissimo Turonen.*, & *in Novarien. Interventus in Pontificalibus 27. Junii 1704. S. Prout non relevat cor. R.P.D. Omaniã*, & *in Hildesimen. jurisdictionis super mantentione 28. Junii 1706. S. fin. coram R.P.D. meo Caffarello.* Præcipue cum penultimus status sit valde qualifica- tus, dum curante commendatario, ut Episcopus admitteret Presbyterum Reg- ularem in locum Joannis Molitoris Presbyteri Sæcularis tunc possidentis, fuit ab Episcopo prædicta instantia reje- cta, & Molitor continuavit Parochiæ pos- sessionem ab anno 1649. usque ad an- num 1673., quo eam dimisit, ac præsen- tatus fuit Presbyter Sæcularis cum effe- ctu subsecuto, qui sanè status tanquam firmatus in contradictorio judicio, ac cum qualitate coactiva est plurimum at- tendendus, *Rot. dec. 337. per tot. lib. 2. cor. Verall.*, & *dec. 412. n. 4.*, & *5. coram Vbald. Rot. in Aretina Beneficii 21. Janua- rii 1701. S. Suffocata cor. R.P.D. meo An- saldo*, & *in Melewitana jurispatronatus 31. Martii 1702. S. Etenim cor. R.P.D. meo Scotto*, & *in Mediolanen. Cappellanie 23. Martii 1703. S. Neo turbat coram Reve- rendissimo Domino meo Decano*, & *in Oppi- den. Beneficii 7. Maji 1703. S. Non obstante cor. bo. me. Muso.*

Pars II.

35 Hucusque autem deductis non adver- santur Privilegia concessa eidem Ordini per Paulum II., Martinum V., & Euge- nium IV. præsentandi Presbyteros etiam Regulares sui Ordinis ad Parochias de suo jure patronatus, vel sibi unitas, quia præterquam quod post Concilium Tri- dentinum, plurimum valet arbitrium Episcopi in reducendis Vicariis amovi- bilibus ad perpetuas, *Barbos. ad Concil. sess. 7. cap. 7. num. 15. de reformat.*, & *de potest. Episcop. allegat. 72. num. 19.*, *Flores de men. lib. 1. quest. 1. num. 36.* & *seqq. Cesp. de exempt. Regular. cap. 9. dub. 176. num. 4. Rot. decis. 23. num. 34. coram Zarat.* nihilominus cum Commendatarii semper præsentaverint Presbyteros Sæculares in sequentis vacationibus videntur quoad controversam Ecclesiam Privilegia sua amisisse, ad quem effectum, & faciendi reditum ad jus commune sufficeret non usus privilegiorum per spatium triginta, vel quadraginta annorum, ad *Text. in cap. qui de terra*, & *in cap. accedentibus de privil. Tondur. quest. benef. cap. 61. n. 13.* & *seq. Frances. de Eccles. Cathedr. cap. 30. num. 283. Noguerol. alleg. jur. 39. num. 39. Rot. coram Ottobon. decis. 229. num. 4.* & *in Giennen. Adjuntorum 13. Februarii 1702. S. Et quod longa coram Reverendissimo D. meo Decano.*

Quibus pariter non contradicit *Rot. in Olomucen. jurisdictionis 5. Maji 1694.* & *14. Maji 1708. coram Reverendissimo D. meo Decano*, quia ibi inclutus Ordo Theu- tonicus probavit quasi suam possessionem præsentandi Presbyteros tum Regulares, tum Sæculares ab anno 1629. usque ad tempus motæ litis, ideoque non valet il- latio ad casum præsentem, in quo constat de contraria possessione Episcopi, & quæ unice debet attendi in judicio mantentionis, rejecta exceptione privilegiorum ad petitorium, *Postb. de manut. observ. 12. num. 1.* & *seq. Rot. coram Corr. decis. 414. num. 21.* & *23.* & *coram Bich. decis. 210. num. 24.* & *coram Priol. decis. 85. num. 5.* & *decis. 468. num. 13.* & *in rec. decis. 189. num. 2. par. 17.* & *decis. 662. nu. 3. par. 18.* & *254. num. 5.* & *365. num. 27. par. 19. recent.*

36 Hæc autem citra controversiam pro- cedunt quoad jus obfignandi, & descri- bendi bona Vicariorum defuactorum, cum

Yy 2 cum

cum Ordo nullum ad duxerit actum possessorem super descriptione, & è converso Episcopus habet pro se juris assistentiam quoad bona Vicariorum Sæcularium illa inventariandi, ut firmanè Redoan. de Spol. quæst. 12. num. 13. Mans. de testam. tit. 13. quæst. 8. Mart. de jurisdic. par. 1. cas. 122. num. 14. Ciarlin. contr. lib. 2. cap. 171. num. 12. Francisc. Marc. decis. Delphinat. 105. per tot.

Et ita Informante tantum Episcopo, Ordine verò dilationem petente.

ARGUMENTUM.

Apposita in limine foundationis Beneficii à Fundatore conditione, quòd præsentatus ad illud non possit obtinere aliud Beneficium Ecclesiasticum, an si hoc obtineat, possit Episcopus illum privare, & amovere à Beneficio ad instantiam Patroni, adeout iste possit alium præsentare?

SUMMARIUM.

- 1 Beneficiatus stante lege foundationis, quòd non possit obtinere aliud Beneficium, non potest præsentari ad secundum Beneficium, nisi ante præsentationem renunciaverit primo.
- 2 Per affectuionem secundi incompatibilis cum primo, vacat primum Beneficium. Declara, ut num. 6. & 8.
- 3 Beneficiatus præsentatus ab ipso met Fundatore, si obtineat aliud Beneficium non potest removeri, & privari primo, non obstante lege foundationis prohibentis retentionem secundi, & quare? Vide ibi, & num. 14. & 15.
- 4 Beneficiatus sciens ex lege foundationis non posse obtinere aliud Beneficium, si illud obtineat, dicitur renunciare primo.
- 5 Incompatibilitas Beneficiorum non solum provenire potest ex dispositione juris communis, verum etiam ex lege foundationis.
- 6 Beneficiatus obtinens aliud Beneficium incompatible ex lege foundationis removeri, & privari non potest primo, nisi post affectuam pacificam possessionem secundi.
- 7 Incompatibilitas Beneficiorum non oritur ex simplici collatione, sed ex corporali receptione secundi cum primo.
- 9 Papa dispensare potest super incompatibili-

tate plurium Beneficiorum, sed non solet, nisi concurrant utilitas, & necessitas Ecclesie, & num. 10.

- 11 Tenuitas reddituum primi Beneficii an sit causa sufficiens concedendi indultum retinendi secundum incompatible?
- 12 Patronus si nominet unicum Cappellanum ad duas Cappellanas distinctas, potest iste removeri ab una ex illis.
- 13 Cappellania an, & quando dicatur incompatible ex lege foundationis.
- 16 Persona fundatoris, ex quibus præsumatur excepta ab observantia Legis ab ipso apposita in limine foundationis. Vide ibi, & num. 17. 18. & 19.
- 20 Exercitium plurium Officiorum in his, quæ implicantiæ non inferunt, non est à jure prohibitum.

CASUS V.

Disposuit quidam Fundator in limine foundationis simplicis Beneficii de consensu Ordinarii, quòd Præsentatus, & in eo institutus aliud Beneficium simplex Ecclesiasticum nequeat recipere, & obtinere; Non obstante hac dispositione, succedente vacatione cujusdam Canoniciatus in quadam Ecclesia Cathedrali, Beneficiatus præfati Beneficii patronalis illum obtinuit sibi conferri ab Episcopo ejusdem Cathedralis; Proprius autem Episcopus habita notitia de hac provisione, non expectato, quòd Beneficiatus dicti Canoniciatus possessionem apprehenderet, statim illum privavit, & amovit à Beneficio ad instantiam Patroni, qui consecutivè aliam personam ad ipsum Beneficium præsentavit. Quæritur in hoc casu, an Episcopus potuerit removere Beneficiatum à dicto Beneficio, & Patronus alium præsentare?

- 1 Primo aspectu respondendum videtur affirmativè; Aperta namque & clara est Lex foundationis prohibentis adeptionem, & retentionem alterius Beneficii unà cum Beneficio Patronali; adeout hujus Legis vigore Beneficiatus non solum est incapax obtinendi aliud Beneficium Ecclesiasticum, verum etiam præsentari non potest ad ipsum, nisi ante præsentationem renunciaverit primo. Abb. in cap. Cum in cunctis §. Inferiorum nu. 10. & 11. de election. Virvian. de jurepat. par. 2. lib. 6. cap. 7. n. 49. Barbof. vot. decis. 122. n. 2. & seqq.

seqq. lib. 3. Rot. decis. 313. num. 5. & seq. coram Bichio, & in Gerunden. Beneficii 3. Junii 1712. S. Minimè cum seq. coram R.P.D. Falconerio.

Unde Beneficiatus præfatus, qui non obstante hac Lege, ex avaritia, vel ambitione motus, obtinuit Canonicatum in dicta Ecclesia Cathedrali, justè poterat privari, & removeri ab Episcopo à Beneficio patronali, & à Patrono alius ad illud præsentari, cum per affecutionem secundi incompatibilis cum primo vacet primum Beneficium, ad *Text. in cap. de multa de præben. Extravag. Execrabilis de præben. Concil. Trident. cap. 4. sess. 7. & cap. 17. sess. 24. de reform. Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 1. q. 6. art. 16. nu. 1. & seq. Barbosa. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 72. num. 13. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 3. S. 1. num. 12. Card. de Luc. de benef. disc. 54. num. 5. Ros. de execut. liter. Apostolic. par. 1. cap. 5. n. 50. & seq. Gonzal. super Regul. 8. Cancell. gloss. 15. num. 9. Rot. in Frisingen. Canonicatus 9. Januar. 1705. S. Narrata coram Eminentiss. Scotto, & in Augustana Canonicatus 26. Junii 1713. S. Justificatio coram R. P. D. Falconerio. Nisi fortassè idem Beneficiatus fuisset præsentatus ab ipso met Fundatore, qui hanc Legem imposuit; & eo adhuc vivente obtinisset aliud Beneficium, tunc defuncto Fundatore Patronus successor vigore ejusdem Legis non posset instare apud Episcopum, ut Beneficium removeret à beneficio patronali, nec valeret alium præsentare; quia in hoc casu Lex foundationis prohibens adeptionem alterius beneficii procederet respectu præsentati à futuro Patrono, non verò respectu præsentati ab ipso met Fundatore, cujus persona in generali dispositione semper intelligitur excepta, cum nemo censeatur sibi Legem indicere, & ligamen inferre. Card. de Luca de jurepatr. disc. 90. num. 4. Rot. dec. 365. num. 3. vers. tum quia coram Cavaler., & in terminis in Placentina Cappellania 25. Junii 1714. per tot. coram Eminentiss. Scotto inferius legen.*

4 Ratio autem est, quia dictus Beneficiatus sciens ex Lege foundationis non posse obtinere aliud beneficium; obtinendo Canonicatum prædictum dicitur tacitè renunciassè beneficio patronali, quod possidet, juxta *Text. in Clement. Gratie,*

ibique Gloss. verb. renunciare de rescript. Lambertin. de jurepatr. lib. 2. par. 1. qu. 6. art. 17. num. 2. Garz. de benef. par. 11. cap. 5. num. 71. Rot. coram Penia decis. 303. nu. 5. & decis. 1240. nu. 3. coram Emerix, & decis. 160. num. 4. par. 2. rec. & in Valentina Beneficii 16. Januar. 1704. S. Cessare coram R.P.D. Lancetta.

5 Non obstat, si dicatur dictum Beneficium patronale non esse de jure incompatible cum Canonicatu, cum non sit residentiale, nec sufficiens ad congruam sustentationem Beneficiati, quo casu conditio apposita à Fundatore non obtinendi aliud beneficium non videtur admittenda, sed rejicienda, nè Beneficiatus compellatur mendicare in opprobrium totius Cleri. Lara de Annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 1. n. 3. Siquidem incompatibilitas beneficiorum procedere potest non solum, ex dispositione juris communis, uti sunt omnia beneficia residentialia, sive sint residentialia ratione Curæ, sive ratione fertilitatis; beneficia uniformia sub eodem titulo, juxta *Text. in d. cap. De multa de præben. Conc. Trident. cap. 4. sess. 7. de reform. Garz. de benef. par. 11. cap. 5. S. 2. n. 182.* Et beneficia sufficientia, juxta *Concil. Trident. cap. 17. sess. 24. de reform.* ubi statuitur habenti unum beneficium sufficiens non posse alterum conferre, & docent *Barbos. ibi num. 6. Fagnan. in cap. Cum iam dudum de præben. num. 33. & 60.* Verùm etiam ex particulari dispositione Fundatorum beneficiorum. Quare licèt supradictum beneficium non sit incompatible cum Canonicatu de jure communi, est tamen incompatible ex lege foundationis. *Gonzal. super regul. 8. Cancellar. gloss. 15. num. 130. Lotter. de re benef. lib. 3. qu. 23. num. 1. Barbosa. vot. decis. 122. lib. 3. nu. 2. Rot. in dicta Placentina Cappellania 25. Junii 1714. S. Quantumvis coram Eminentissimo Scotto.*

6 Sed his minimè attentis censeo in hoc casu Episcopum non potuisse privare, & amovere prædictum Beneficiatum à beneficio, nec Patronum alteram personam ad illud præsentare. Quoniam, licèt Beneficiatus obtinuerit sibi conferri Canonicatum in dicta Ecclesia Cathedrali, tamen adhibitis diligentius, non potuit apprehendere actualem possessionem illius; Unde Episcopus non apprehensa adhuc per

per Beneficiatum hujusmodi possessione, non potuerat illum remove à beneficio, dum juxta Sacrorum Canonum dispositionem primum beneficium vacare non dicitur, nisi post assecutam pacificam possessionem secundi incompatibilis. *Text. in cap. si tibi concesso, & in cap. licet Episcopus, & in Clement. si plures de praben. & dignit. ibique Vitalin. num. 24. & 36. Glos. in cap. de multa verb. post receptionem de praben. ibique Ancharan. num. 3. Abb. nu. 16. & 17. Innocen. num. 5. Fagnan. nu. 9. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. q. 6. art. 17. num. 3. Garz. de benef. par. 11. cap. 5. num. 100. & 105. Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 72. num. 13. Ros. de execut. liter. Apostolic. par. 1. cap. 4. num. 60. & seqq. Ventrigl. in prax. par. 1. annot. 17. S. 1. nu. 7. Card. de Luc. de benef. disc. 54. sub num. 5. Rot. decis. 357. num. 1. par. 15. & dec. 551. num. 4. par. 18. & decis. 60. num. 16. & 17. par. 19. rec.*

7 Ratio est, quia incompatibilitas hujus beneficii cum Canonicatu, & quocumque alio beneficio non oritur ex simplici collatione, sed ex corporali receptione, & retentione secundi cum primo, dum Fundator voluit, quod Beneficiatus non possit obtinere, & recipere aliud beneficium; Cum autem receptio, & retentio secundi beneficii verificari non possit sine ejus effectiva possessione, sequitur, quod sine hac possessione dari non possit incompatibilitas ejusdem beneficii, & sic etiam vacatio. *Glos. in cap. De multa de praben. verb. Post receptionem, ibique Fagnan. num. 9. Rot. decis. 357. nu. 2. par. 15., & decis. 60. nu. 16. par. 19. rec., & in Monasterien. Canonicatus 9. Decembris 1712. S. Et ratio est coram R. P. D. Aldrovando.*

8 Hinc ea, quæ superius pro ratione dubitandi in contrarium afferbantur, nullatenus officiant, quia procedunt in casu, quo Beneficiatus adeptus fuisset pacificam possessionem Canonicatus, tunc enim validè, & justè potuisset Episcopus eum remove à beneficio, & alteri illud conferre ad præsentationem Patroni; non verò in casu, quo simplicem collationem, obtinisset, quia ex auctoritatibus ibi adductis pacifica possessio, & non simplex collatio secundi incompatibilis inducit vacationem primi.

Quero hic primò; An attentà insuffi-

cientiã reddituum dicti beneficii sit locus in hoc Casu Indulto Apostolico illud retinendi unà cum dicto Canonicatu.

9 Respondeo negativè; Quamvis enim Summus Pontifex de plenitudine potestatis efficere possit, quod Beneficiatus unà cum dicto beneficio retinere possit Canonicatum, quia si fuerit ipsi narrata lex fundationis præscribentis obtinentem, unum beneficium non posse alterum recipere, & hoc non obstante Papa conferret alterum Beneficium, diceretur per viam dispensationis derogare legi fundationis; *Rot. in Barbinonen. Beneficii prima Julii 1712. S. Quin turbaret coram Eminentissimo Scotto, & in Frisingen. Canonicatus 27. Junii 1712. S. Verum coram R. P. D. Crispo.*

10 Tamen hujusmodi Indulta retinendi plura beneficia incompatibilia concedere non solet, maximè quando obstat lex fundationis, quam Papa non intendit alterare, aut mutare *Barbof. vot. decis. 122. num. 5. lib. 3. nisi concurrat utilitas, & necessitas Ecclesiæ, hoc enim semper debet esse principale objectum fidelis, & prudentis dispensatoris, ut his verbis loquitur Fagnan. in cap. dudum de elect. num. 28. & in cap. de multo de praben. num. 30. & seqq. In casu præsentis non concurrat utilitas, nec necessitas Ecclesiæ, cum non agatur de persona potente, sublimi, & litterata, cum qua S. Sedes solet dispensare super retentione plurium incompatibilium, ea ratione, quia similes personæ prodesse possunt Ecclesiæ tum consilio, tum favore juxta Textum in cap. de multa de praben., ibique Fagnan. num. 3. idem Fagnan. in cap. dudum de elect. nu. 20. & seqq.*

11 Nec pro causa obtinendi præfatum Indultum allegari potest tenuitas, & insufficientia reddituum dicti beneficii, quia sibi imputare debet Beneficiatus, si beneficium tenuè acceptaverit. *Panimol. decis. 15. annot. 2. num. 11. Rot. coram Gregor. decis. 429. num. 3. & seqq. Et ita etiam resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Casertana indulti 8. Augusti 1716. in responsione ad secundum, & in Polignanen. dispensationis 19. Junij 1717.*

Secundo quæro. Si Patronus nominet unicum Cappellanum ad duas Cappellanas à Testatore distinctè institutas, an

an Cappellanus remveri possit ab una ex eis.

- 12 Respondeo affirmativè ; quia unicus Cappellanus contra mentem Testatoris occupare non valet binas Cappellanas ; quando hæ fuerunt ab ipso institutæ , uti distinctæ , & separatæ , unde poterit ab uno ex illis removeri ; & solum permitti , quòd retineat unam tantum , ut resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Fancn. Cappellaniarum* 14. Junii 1710. ubi cum Confraternitas S. Rochi Patrona devenerit ad nominationem unius tantum Cappellani ad duas Cappellanas à quodam Testatore institutas , disputata fuerunt sequentia dubia -- I. -- *An electio Perusini in unicum Cappellanium sustineatur , vel potius debeant esse duo Cappellani ? Et quatenus debeant esse duo --* II. -- *An saltem una ex duabus Cappellaniis retineri possit à Perusino ?* Responsum fuit ad primum -- *Negativè quoad primam , & affirmativè quoad secundam partem --* Ad secundum -- *Affirmativè --*

R. P. D. S C O T T O .

Placentina Cappellaniæ .

Luna 25. Junii 1714.

CUPIENS Albertus Botterius Ecclesiam Parochialem Sancti Antonini loci Ozolæ , quam diu rexerat perpetuo suæ pietatis monumento insignire , fundavit adhuc vivens de anno 1689. Cappellaniam merè laicalem ab ipso Salarium nuncupatam , injunctis variis conditionibus inter quas illa præcipuè ad rem nostram faciente , videlicet , quòd Beneficiatus , seu ut dicitur Salararius non possit obtinere aliud Beneficium Ecclesiasticum .

Nominatio autem per Albertum Fundatorem ad prædictam Cappellaniam Bernardino ejus ex Stephano fratre nepote , attenta dimissione mox dictæ Parochialis Sancti Antonini facta per eundem Albertum , cum de illa fuerit provifus idem Bernardinus ; Hinc secuto obitu dicti Alberti statim inter Bernardinum habentem nominationem à Fundatore , & Carolum subinde nominatum à Nicolao , cui post obitum fundatoris devolvebatur jus patronatus activum ; Orta fuit controversia super eo , quòd Bernardinus tamquam obtinens Parochialem incapax es-

set ad tenorem foundationis simul assumendi Cappellaniam ; Eaque delata coram Reverendissimo Inquisitore Placentinæ , & ab eodem in favorem Bernardini definita in gradu ulterioris appellationis ascendit ad Reverendissimum P. D. Assessorem Sancti Officii Urbis , cui cum supervenerit Commissio manu Sanctissimi signata , ut procederet de voto hujus Sac. Tribunalis contingit mihi in hodierna Rota exhibere DD. meis Dubium -- *An , & cui sit adjudicanda Cappellania -- & responsum accepi -- Cappellaniam esse adjudicandam Bernardino .*

- 13 Quantumvis enim satis compertum habuerint DD. quòd voluntas Alberti Fundatoris fuerit decernendi per viam legis , ut Patroni quibus jus nominandi reservaverat , nequirent nominationem emittere in Personam Sacerdotis possidentis aliud Beneficium Ecclesiasticum , sub illis verbis -- *Li quali non possono nominare se non un Sacerdote pro tempore , che non posseda alcuno Beneficio Ecclesiastico --* Quinimmo confiterit hoc enixius peroptasse injungendo , quòd privaretur Cappellanus Salarium , in casu , quo ad aliud Beneficium promoveretur , ut ex Præcepto sub hac verborum structura expresso -- *Consequenda il Salarato , come sopra , qualche Beneficio Ecclesiastico , ò altro salario , in tal caso vuole , che tal nominato sia , è s'intenda senz' altra dichiarazione subito privo di detto salario , e che debba nominarsi un altro conforme alla disposizione sudetta --* Ex qua quidem geminata conditione adjecta nominationi , sive faciendæ , sive jam perfectæ videbatur nequaquam inficiari posse , quin controversa Cappellania dicenda foret incompatibilis cum altero Beneficio , propter expressam foundationis literam , itaut intraret vulgaris regula *Text. in l. ille , aut ille ff. de leg. tertio Card. de Luc. de Benef. disc. 116. nu. 2. , & passim Rota .*

- 14 Nihilominus ponderabant hujusmodi Præcepti rigorem optimè quidem congruere singulis Patronis post obitum Fundatoris ad jus nominandi admissis in quos jure merito refunditur onus religiosè servandi foundationis conditiones , sed nullo pacto fieri applicabilem ipsi met Fundatori , quem tali vinculo nequaquam obstringere voluisse censuerunt , non minus

minus ex juris dispositione, quam ex Instrumento foundationis, ac subsecuta observantia, quæ omnia visa sunt favore Bernardino habenti nominationem à Fundatore, & proinde fulcito inconcusso Titulo consequendi Cappellaniam, *Card. de Luca de jurepatr. disc. 64. nu. 1. & 2. Rot. in Senogallien. Canonicius de Luchis 23. Junii 1710. S. Non enim cor. R.P.D. Aldrovando*

15 Cautum siquidem in jure habemus, quod in generali dispositione semper intelligi debet, excepta persona loquentis. *Inquisitio Cod. de solut. & liberat. Spad. conf. 144. num. 9. Vrceol. consult. 73. n. 1. Rot. decis. 365. num. 3. coram Cavalier.* Ea perstringenti ratione, quod nemo censetur sibi legem indicere, ac ligamen inferre voluisse *Cardin. de Luca disc. 90. num. 4. de jurepatr. Rota dicta decis. 365. num. 3. vers. Tum quia coram Cavalier.* Ex quibus firma eruitur consequentia, quod Albertus Fundator verisimiliter in stabilienda forma, & qualitate nominationis per Patronos explenda, solummodo respexerit ad successores, nè sibi voluntariè adempta dicatur libertas variandi de jure competens fundatori, etiam in præjudicium vocatorum, quando non intercessit consensus Ordinarii, à quo Patronus formam, & perfectionem recipit *Rot. decis. 13. num. 9. & 11. ad Mantiff. Cardinalis de Luca lib. 13. & in Vaden. Canonicius 30. Junii 1704. S. Secus tamen est, coram Reverendissimo Decano.*

Huic autem juris præsumptioni non videbatur adversari tenor foundationis; Etenim Fundator in reservatione juris patronatus processit per duo distincta capita dispositionis, in quorum uno reservata sibi facultate quocumque nominandi, nullum scripsit prohibitionem, seu qualificationem circa Personam à se ipso nominandam; In altero verò transferendo jus patronatus in ejus fratres disertè eisdem legem indixit, nè valerent ad nominationem devenire, quam in personam Sacerdotis nullum aliud Beneficium Ecclesiasticum possidentis, ut ex superius enunciato Præcepto — *Li quali non possono nominare &c.*

16 Porro ex hujusmodi combinatione exclusum dici potest vinculum respectu foundationis, nedum ex quo illud est im-

mediatè adjectum vocationi successorum, itaut juxta propriam Orationis structuram illos dumtaxat comprehendere capax videatur, neque esse extendibile ad fundatorem, *Barol. in lege repetendis ff. de legat. 3. Rocc. disput. jur. cap. 31. num. 25. & cap. 190. num. 43. Franc. decis. 113. num. 3. Rot. decis. 631. num. 3. par. 19. tom. 2. recent.* Verum etiam eo quia cum facultas nominandi reservata fuerit per diversas dispositionis partes, & una quæque per separatam Orationis membrum subsistat, alienum esset à recto sensu onus appositum in secunda trahere velle ad primam tale onus non præferentem; nam, quæ diversa methodo disponuntur diverso jure sunt judicanda, ut generaliter tradit *Rota decis. 331. n. 12. coram Celso dec. 72. n. 3. & 4. par. 14. & decis. 216. num. 6. & seqq. part. 18. recent. & in Senogallien. Canonicius de Luchis 23. Junii 1710. S. Porro, & seqq. cor. R.P.D. Aldrovando, & in nostris præcis terminis egregiè in dicta decis. 365. n. 4. cor. Cavalier.*

17 Neque difformem exhibebat intelligentiam aliud prohibitionis membrum; per quod fundator protestatus fuit velle, ut ad novam alterius Personæ nominationem procederetur, casu quo Cappellanus ad aliud Beneficium esset assumptus; Quoniam hoc reiteratum Præceptum confirmat quidem, & explicat, sed non inducit gravamen respectu Fundatoris, cum æquè ac illud percutere possit tantummodo futuros Patronos, in vim specificæ relationis habitæ, cum clausula, *ut supra* cujus natura est, ut referens in nihilum excedat relatum *Rot. dec. 430. nu. 1. & seq. coram Ludovif. dec. 452. n. 2. par. 19. tom. 2. rec. & in Reatina fideicommissi 14. Martii 1701. S. Quod autem coram Me.*

18 Validius demum in hunc sensum impulit DD. observantia tam ex facto, quam ex non facto ipsiusmet Fundatoris, quam summoperè attendendam in materia juris patronatus dixit, *Rota decis. 102. nu. 7. coram Celso decis. 364. num. 21. par. 11. recent. & in Interamnen. juris patronatus 10. Decembris 1706. S. Finali coram Me.*

19 Ex non facto quidem, nam adhuc vivente, & vidente Alberto Fundatore, Bernardinus effectus est Parochialem S. Antõ-

Antonini, absque eo quod idem Albertus spatio triennii, quo supervixit, unquam cogitaverit devenire ad nominationem novi Cappellani, neque ulla conquestiones emisit, ex qua acquiescentia argui valet talem ab initio fuisse ejus intentionem, nimirum, ut nominatus ab ipso minimè ligaretur lege pro futuris tantum Patronis præfinita, ut de acquiescentia proxima actui interpretato firmat *Rot. decis. 26. num. 14. coram Otthobon., & decis. 118. num. 14. coram Emerix jun., & in Meleuitana fideicommissi 21. Februarii 1710. §. Vis nulla coram Eno Priolo.* Quod magis confirmavit ex facto, profequendo namque prædilectionis tenorem erga Bernardinum, ipsum in ultimis codicillis usufructu omnium suorum Bonorum pro medietate ditavit, honorabili titulo Archipresbyteri Sancti Antonini eum nuncupando, ex quo facto oriri videtur positiva approbatio talis qualitatis unitæ cum Cappellania *Rot. dec. 474. n. 6. coram Bichio, & dec. 202. num. 5. par. 13. recent.*

Non obstante exaggerata incompatibilitate prædictæ Cappellaniæ cum officio Parochi, vel ex quo in fundatione statutum sit, quod ipse invigilet fidei adimplerentur onerum Cappellano injunctorum, sive quia mox dicto Cappellano demandata fuerit assistentia Parocho in solemnibus, & interessentia recitationi Sanctissimi Rosarii, juxta morem ejusdem Ecclesiæ Sancti Antonini, quæ omnino nequaquam fieri posse insimul per Bernardinum exclamabat Carolus, & idcirco repugnare retentionem utriusque qualitatis.

20 Retento siquidem per DD. eodem Themate, quod respectu nominati à Fundatore rigor juris sit relaxandus, ponderabant præmissas incumbendas non importare necessariam repugnantiam, sive incompatibilitatem, eo quia congruè, & citra læsionem proprii officii possunt ab una eademque Persona adimpleri, à jure enim vetitum non est exercitium plurium officiorum, & repræsentatio plurium Personarum in his, quæ implicanciam non inferunt, ad *Text. in l. Strychum 95. §. Aditio ff. de solut. Rot. dec. 198. num. 5., & 6. par. 11. rec.* Et nuperrimè resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in una
Pars II.

Sabinen., ubi, quod officium Camerariatus Cathedralis Sabinen. possit ab Archipresbytero exerceri, licet Camerarius Archipresbytero rationem reddere teneatur.

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Beneficiatus si onera, ad quæ tenetur adimplere omiserit; an Episcopus possit illum à beneficio remove, & Patronus alium præsentare?

SUMMARIUM.

- 1 Beneficiatus, ut privari, & amoveri possit à beneficio, quæ requirantur?
- 2 Beneficiatus si onera beneficii ex propria culpa adimplere omiserit, justè potest removeri ab Episcopo à beneficio; si ob inadimplementum fuerit imposita à Fundatore hujusmodi pena.
- 3 Remotio, & privatio beneficii facta ab Episcopo, non servato juris ordine, est nulla.
- 4 Beneficiatus tenetur ad refectionem elemosinæ suppletivè erogata per Patronum pro celebratione Missarum, quas in præteritum ipsa neglexerat.

CASUS VI.

Quidam Testator in fundatione Cappellaniæ jurispatronatus laicorum præscripsit quotidianam celebrationem Missæ cum recitatione D. Officiorum ea conditione, quod si Cappellanus adimplere neglexerit, excepto casu infirmitatis, privetur pro primo trimestre fructibus; pro secundo verò trimestre Cappellania, ad quam post sententiam super hujusmodi privatione promulgatam, Patronus alium præsentare valeat; cui Cappellaniæ cum modernus Cappellanus servitium per octo menses non præstiterit, eo quia excommunicatus ob delictum, & ob ejus infordecentiam non absolutus præstare non potuit; Ordinarius non præmissis debitis citationibus, nec juris ordine servato illum privavit, seu removit, à dicta Cappellania, & Patronus alium præsentavit. Queritur an hujusmodi remotio Cappellani sustineatur.

- 1 Breviter respondendo huic quæstioni censeo non sustineri; Quoniam beneficiatus

Z z ut

ut privari, & amoveri possit à suo beneficio tria requiruntur, nimirum causa rationabilis; quòd hæc sit manifesta, & quod privato fiat in iudicio, seu juris ordine servato; ad *Text. in cap. conquerente de restit. spoliat.*, ibique *Fagnan. nu. 2.* & in *cap. dilectus de rescript. n. 20. Gonzal. in cap. ex tua de Cleric. non resid. num. 4.*, & *5. Garz. de benef. par. 3. cap. 2. num. 145. Bellet. disquisit. Cleric. par. 2. S. 34. num. 17. Rot. decis. 279. nu. 13. par. 16. & dec. 253. num. 16. par. 19. recent.* In casu præsentis, quamvis adsit causa rationabilis, & manifesta privandi, & removendi Cappellanum à præfata Cappellania; eo quia iste ex propria culpa excommunicatus non adimplevit onera Cappellaniæ per octo menses, ob quòd inadimplementum Testator imposuit pœnam privationis ejusdem Cappellaniæ; & sic justè potuerit ab Episcopo removeri à dicta Cappellania, ut resolutum fuit in simili casu à Sac. Congregatione Concilii in *N. 10. Martii 1635. Lib. Decret. 15. pag. 168.*; Tamen quia Episcopus privavit, & amovit Cappellanum à sæpèdicta Cappellania absque prævia citatione ad dicendum causam quare non debebat privari secundum formam à Testatore præscriptam, & juris ordine non servato; hujusmodi amotio, & privatio est nulla, & sustineri non potest; juxta aliam resolutionem ejusdem Sac. Congregationis in *Imolen. Residentiæ 17. Novembris 1691.* ubi nulla declarata fuit privatio Cappellaniæ ob non servatum juris ordinem, nec præmissis debitis citationibus ad cogendum Cappellanum, ad adimplendum onus Cappellaniæ annexum, etiam si propter non adimpletam à Cappellano Testatoris mentem fuisset valida.

Cæterum si Testator ob non adimplementum onerum Beneficii non imposuisset pœnam privationis; non posset Beneficiatus per Episcopum privari, & removeri à beneficio, sed solum deberet adstringi ad adimplementum. Et si recusaret adimplere posset privari prævia causæ cognitione, & iudicio *Lar. de Annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 8. num. 36.* Et si Patronus pro adimplemento onerum ex. gr. pro celebratione Missarum, quas Beneficiatus in præteritum neglexerat, erogaverit eleemosynam, deberet idem beneficiatus

condemnari ad hujus refectionem. *Rot. in Barbinonen. Beneficiorum 30. Junii 1704. S. Non minus coram Omaña.*

ARGUMENTUM.

Beneficiatus incedens publicè, & palàm, absque habitu, & tonsura, an privari, & removeri possit per Episcopum à Beneficio patronali, & hoc impetrari in Dataria Apostolica.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficiatus non incedens cum habitu, & tonsura de jure communi non est ipso jure privatus beneficio, sed requiritur trina monitio; secus post Constitutionem Sixti V., & num. 2. & quare vide num. 3.
- 4 Beneficiatus non incedens cum habitu, & tonsura vigore Constitutionis Sixtinæ removeri potest beneficio patronali, & hoc ab alio impetrari. Sed limita ut num. 5. & 6.
- 5 Constitutio Sixtina in Hispaniis non est usu communiter recepta.
- 6 Ante sententiam declaratoriam super abjectione, & desertione habitus, & tonsuræ, Beneficiatus removeri non potest à Beneficio, nec hoc validè impetrari, & num. 8. limita, ut num. 7.
- 9 Ut Beneficiatus non incedens cum habitu, & tonsura vigore dictæ Constitutionis removeri possit à beneficio, & hoc impetrari, quæ requirantur? Vide ibi.
- 10 Constitutio Sixtina non comprehendit beneficia de jure patronatus laicorum.

CASUS VII.

Quidam in Hispaniis quadraginta ab hinc annis obtinuit simplex beneficium Ecclesiasticum de jure patronatus laicali in Parochiali Ecclesia loci A. & cum ad titulum ejusdem Beneficii ordinari non valuisset ab Ordinario ratione illitteraturæ, seu propter ejus ignorantiam, propriis status Clericalis oblitus derelictis Clericorum habitibus, signis, & armis, quæ sunt lacrimæ, & orationes; laicorum vestibus publicè se induit, & arma rusticorum impugnavit, terram quotidie effodiendo, ac arando ad instar laici; Hinc Ordinarius illum privavit, & amovit à dicto beneficio; & hoc impetratum fuit à quodam Clerico in Dataria Apo-

Apostolica tamquam vacans vigore *Constitutionis Sixtinae*. Quæritur an tam remotio; quam hujusmodi impetratio sustineatur.

1 Et videtur dicendum remotionem Beneficiati à dicto beneficio, ac hujus impetrationem sustineri. Licet enim de jure communi Beneficiatus non amittat ipso jure, & ipso facto beneficium Ecclesiasticum, si publicè, & continuè, & sinè necessitate, incedat absque habitu, & tonsura ordini suo congruentibus, & utatur vestibus laicalibus ipsi prohibitis; nec propter hujusmodi continuum, & publicum incessum Beneficiati Beneficium vacet ipso jure, sed requiratur tria monitio, vel una pro tribus juxta *Clementinam 2. de vit. & honestat. Cleric.*, ibique *Imol. Vitalin. S. Presenti num. 2.* innovatam, & ampliatam à Concilio Tridentino *cap. 6. sess. 14. de reform.*

2 Tamen hodie vigore *Constitutionis Sixti V. la 92. incipien. Cum Sacrosanctam S. 3. de qua Bullar. nov. tom. 2.* Si Beneficiatus palàm, & publicè, continuo, & absque necessitate vestibus laicalibus utatur, & non deferat tonsuram, & habitum Clericalem remanet ipso jure, & ipso facto absque ulla monitione, citatione, & Judicis decreto privatus beneficio, & removeri potest ab illo, & hoc dicitur vacare, & est S. Sedi Apostolicæ reservatum ibi -- *Alioquin ipsos, & ipsorum quemlibet, qui quoad gestandum habitum Clericalem supradictum &c. nunc, & in posterum perpetuis futuris temporibus cum effectu non obdixerint, præter alias pœnas contra eos inflictas etiam quibuscumque Dignitatibus, administrationibus, Officiis, Canonicatibus, & Præbendis, ac Beneficiis etiam simplicibus, & præstimonis per eorum quemlibet in titulum, vel alias pro tempore obtentis &c. harum serie, ex certa nostra scientia &c. privamus, ac sinè ulla monitione, citatione, Judicis decreto, aut ministerio, ipso facto privatos declaramus; ac tam Beneficia ipsa per privationem hujusmodi vacare, & liberè aliis conferri posse &c. Et beneficia se pro tempore vacantia, collationi, provisioni, & dispositioni Nostræ, & Rom. Pontificis pro tempore perpetuò reservamus -- & tradunt Garz. de benef. par. 7. cap. 1. num. 18. Fagnan. in cap. si quis de foro compet. num. 24. Gonzal. super Regul. 8. Pars II.*

Cancell. gloss. 15. num. 56. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 7. num. 29. Gratian. discept. forens. 440. num. 1. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. de Disciplin. Cleric. S. 16. nu. 13. & de favor. Cler. person. S. 8. num. 7. Tondut. quest. benef. par. 2. cap. 5. S. 5. num. 18. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 2. alleg. 9. num. 12. & part. 3. alleg. 57. num. 57. & ad Concil. cap. 6. sess. 14. de reform. n. 4. Rot. decis. 158. num. 16. par. 1. recent. & in Barchinonen. Beneficiorum 30. Junii 1704. S. Indubitanus coram Omani.

3 Et quidem optima ratione, quia cum Ecclesia non judicet de occultis, sed de his tantum, quæ extrinsecus apparent; Beneficiatus abiciens, & deserens continuè, palàm, & publicè, & absque necessitate habitus Clericales, & assumens vestes ipsi clericali statui adverfantes censetur habere Beneficium pro derelicto juxta *Gloss. in cap. qualiter de Cleric. non residen. verb. quadriennium, & in cap. fin. eodem tit. verb. redierint*, ac proinde justè, & rationabiliter punitur à Sixto Quinto pœna privationis ejusdem beneficii ipso jure, & ipso facto incurren.

4 Cum igitur vigore hujus *Constitutionis Sixtinae* beneficium possessum à præfato beneficiato vacet ipso jure, & ipso facto; eo quia ipse non incescit cum habitu, & tonsura; immo proprii status, & officii immemor ad instar laici se gessit terram arando, & effodiendo. Ab eo potuit per Episcopum removeri, & ab alio illud validè impetrari, & hujusmodi impetratio sustineri posse videtur. *Garz. de benef. rar. 11. cap. 10. num. 23. ibi -- Cum quis est privatus beneficio ipso jure etiam in pœnam, statim nulla expectata sententia, nec citato possessore potest conferri, & impetrari, præsentatio, vel electio fieri -- Ros. de execut. Litter. Apostolic. par. 1. cap. 6. num. 220. Rot. dec. 69. num. 8. par. 12. recent. & dec. 728. num. 1. par. 3. divers.*

5 Sed re maturè perpensa censeo in his circumstantiis præfatam remotionem, ac respectivè impetrationem beneficii non sustineri motus ex duplici fundamento. Primum est, quia *Constitutio Sixtina* dum disponit cum pœna privationis ipso jure beneficii; hoc respectu, & parte non est usu communiter recepta in Hispaniis, ut testatur *Garz. de Benef. par. 7. cap. 1. n. 23. ibi -- Et forsitan non est usu recepta dicta*

Constitutio saltè quoad hoc, ut non desertentes prædictum habitum Clericalem maxime tonsuram sint ipso facto privati beneficiis -- quem referunt *Salgad. de supplic. ad Sanctiss. par. 1. cap. 2. num. 137. vers. item constitutionem*, *Barbos. ad Concil. sess. 14. de reform. cap. 6. num. 4. in fn. Capon. discept. 238. num. 30. & 34. tom. 4. de Marin. cap. 56. lib. 1. num. 7.* qui non usus Constitutionis excusat pro evitanda pœna privationis ibi imposta. *Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 25. nu. 42. Rot. decis. 356. n. 9. par. 1. rec.*

- 6 Secundum est; quia non præcessit sententia Ordinarii declaratoria super contraventione, seu super publica, continua, & non necessaria abjectione, & desertione tonsuræ, & habitus Clericalis per dictum Beneficiatum commissa; Licet enim ad incurrendam pœnam privationis beneficii ipso jure, & ipso facto incurratur ab aliqua Lege, Canone, aut Constitutione Apostolica imposita, necessaria non sit sententia Judicis condemnatoria super pœna, cum hæc pronuntiatio respectu pœnæ profluat à Lege; requiritur tamen priusquam pœna ipsa possit executioni demandari sententia declaratoria Judicis super contraventione, seu super desertione habitus, pro qua pœna privationis beneficii ipso jure lata est; non ut incuratur pœna; hæc enim est jam incurfa, sed ut possit exigi ad *Text. in cap. cum secundum §. Confiscationis de hæret. in 6. Fagnan. in cap. si quis de foro competen. nu. 25. Ros. de execut. Litter. Apostolic. par. 1. cap. 6. num. 24. Lotter. de re benef. lib. 3. qu. 18. num. 24. & seqq. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. de disciplin. Cleric. §. 17. num. 8. & par. 2. de pœnis Cleric. §. 54. num. 15. Ventrigl. in prax. par. 2. annot. 7. num. 30. Capon. discept. 238. num. 30. tom. 4. Gratian. discept. forens. 440. num. 2.* Nisi hujusmodi desertio, seu abjectio habitus Clericalis sit notoria, & hæc notorietas innotescat Judici; Siquidem si est notoria, & notorietas innotescit Judici, sufficit ut Beneficiato assignetur terminus ad excusandam abjectionem habitus, & tonsuræ, ut mox eo elapso ad exactionem pœnæ procedatur. *Falin. in cap. Rodulphus num. 37. de rescript. & plenè Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 18. num. 32. & seqq.*

- 8 Nec ante hanc sententiam declarato-

riam super desertione habitus poterat Beneficiatus removeri, & spoliare sua possessione, ac Beneficium impetrari; quia dum pendet discussio, an sit locus privationi Beneficii inductæ ipso jure ob non delationem habitus, & tonsuræ, seu dum pendet discussio super hujusmodi non delatione cum supradictis circumstantiis, & requisitis, Beneficiatus est manutenendus in sua possessione *Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 18. num. 28. Rot. decis. 41. num. 12. & decis. 64. num. 2. par. 2. divers.*

Nullatenus adversantibus auctoritatibus superius relatis §. Cum igitur, docentibus posse impetrari beneficium à Sede Apostolica, quando quis est illo privatus ipso jure etiam in pœnam; quia hoc procedit, & intelligitur post sententiam declaratoriam, ut prosequitur *Garz. de benef. par. 11. cap. 10. num. 24. Rot. decis. 707. post num. 4. par. 3. divers.*

- 9 Patet igitur ex supradictis, quod ad hoc, ut Ordinarius removere possit Beneficiatum non incedentem cum habitu, & tonsura à beneficio de jure patronatus Laicali; & hoc ab alio impetrari valeat, requiri; quod Constitutio Sixtina quoad hanc pœnam privationis beneficii ipso jure, & ipso facto per beneficiatos vestes Clericales non deferentes incurrerent. sit usu recepta in ea Diœcesi, in qua adest beneficium, secundò, quod concludentissimè probetur Beneficiatus non incesse in habitu, & quidem cum omnibus suis circumstantiis, itaut probatio concludat ad abjectionem, & quodammodo ad despectum Ordinis Clericalis, nimirum quod non incesse sit cum habitu, & tonsura palam, & publicè, continuè, & absque necessitate; nam si domi suæ, & sic occulto, aut semel tantum, aut propter infirmitatem, aut ratione itineris, aut alicujus periculi evitandi, aut ratione paupertatis, habitum Clericalem, & tonsuram dimisisset, non incidisset in pœnam Sixtinæ Constitutionis, juxta *Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 26. nu. 95. & seqq. Barbos. de offic. & potest. Episcopi par. 2. alleg. 9. n. 16. & seqq. & in annot. ad Concil. sess. 14. cap. 6. num. 8. & seqq. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. de disciplin. Cleric. §. 16. nu. 14.* Tertio quod Ordinarius præmittat sententiam declaratoriam super hujusmodi desertione, & abjectione habitus Clericalis

calis cum supradictis qualitatibus, & circumstantiis. Quarto, quod accedat consensus Patronorum; quia licet Constitutio Sixtina reservet beneficia vacantia per abjectionem, & desertionem habitus Clericalis, tamen non comprehendit Beneficia de jurepatronatus laicorum, cum hæc non cadant sub generalibus Reservationibus Apostolicis nisi de eis expressè fiat mentio, nè retrahantur Laici à foundatione, constructione, & dotatione Ecclesiarum. *Alexand. conf. 75. in princip. nu. 1. volum. 4. Roch. de Curt. de jurepat. verb. honorificum quest. 24. num. 54. Lambertin. eodem tract. lib. 2. par. 3. quest. 9. art. 22. Gonzal. super regul. 8. gloss. 18. num. 1. & seqq.*

ARGUMENTUM.

Præsentatus, seu nominatus ad Cappellaniam Laicalem, sive legatum pium, debitum Clericis, si contrahat matrimonium, an removeri possit per Patronum à dicta Cappellania, seu legato pio?

SUMMARIUM.

- 1 Beneficiatus contrahens matrimonium privari, & removeri debet à Beneficio; Amplia ut n. 2.
- 3 Cappellania merè Laicalis, seu legati pii sunt capaces etiam fœmina, & pueri, Limita ut n. 8.
- 4 Beneficiatus contrahens matrimonium dicitur habere Beneficium pro derelicto.
- 5 Clericus contrahens matrimonium privari, & removeri debet à Cappellania merè Laicali, seu legato pio. Si hoc ex dispositione Fundatoris debeatur solum Clericis vitam Religiosam, & Ecclesiasticam ducentibus, & n. 7.
- 6 Uxor post mortem viri contrahens matrimonium privari debet legato à viro ei relicto, donec ipsa vixerit castè, & honestè.
- 6 Pensio uni, ut Clerico assignata per contractum matrimonii, dicitur vacare.

CASUS VIII.

Instituit quidam Testator heredem universalem proprium filium ea adjecta le-

ge, ut ipse, & ejus descendentes persolverent annuatim scuta 20. Clerico vitam Religiosam, & Ecclesiasticam Sæcularem ducenti, injuncto huic onere orandi Deum pro ipsius Testatoris anima, ac celebrandi, seu celebrare faciendi nonnullas Missas, quolibet anno. Hæres præfatus in hujus dispositionis executionem nominavit ad dictum Legatum Clericum A. qui postea cum contraxerit matrimonium cum unica, & virgine idem hæres privavit, amovit me illum à dicto legato, & alium Clericum ad ipsum nominavit. Quæritur in hoc casu, an poterit amovere præfatum Clericum A. ab hujusmodi legato, & alteri illud conferre.

In qua questione respondendum videtur negativè. Distingueendum est enim inter Beneficium Ecclesiasticum, & Cappellaniam merè Laicalem, seu legatum pium. Licet enim Clericus habens Beneficium Ecclesiasticum, & contrahens matrimonium si sit in minoribus ordinibus constitutus privetur dicto Beneficio, & removeatur ab illo ipso jure, si verò sit in sacris sit privandus, & Patronus possit aliam personam idoneam ad illud præsentare, juxta *Text. in cap. si quis, & cap. cum decorem, & cap. diversis fallacis de Cleric. conjugat. ibi -- Accipimus autem quòd quidam Clerici tuae Diœcesis, qui matrimonium contraxerunt Ecclesiastica Beneficia detinere contendunt, in quorum conversatione cithara cum psalterio malè concordat, cum ergo vir cogitet quomodo placere possit uxori, & ideo minus, que Dei sunt valeat cogitare, cum quasi divisus in duo plenam sui non habeat potestatem, ut ei, à quo stipendium recipit, plenius famuletur, mandamus, quatenus hujusmodi Clericus Beneficiis Ecclesiasticis, que in tua Diœcesi sunt adepti, prius appellatione remota -- ibique Abb. nu. 1. Anan. num. 1. idem Abb. in cap. si qui eodem tit. nu. 1., & seqq. Butr. num. 8. Imol. nu. 5., idem Butr. in cap. quod à te nu. 1. ibique Anan. num. 1. Garz. de benef. par. II. cap. 8. num. 1., & seqq. Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 15. nu. 43. Carol. Anton. de Luc. ad Gratian. discept. 5. nu. 17. Barbos. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 57. num. 202. Rot. in Leodien. Canoniciatus 2. Julii 1710. S. Ast coram R.P.D. Ansaldo. Quòd procedit etiam*

etiam si matrimonium esset nullum, ex quocumque alio defectu, quam consensus, *Gratian. discept. forens. 5. num. 39. ibique Carol. Anton. de Luc. nu. 17. Tondut. de penson. cap. 76. nu. 2. Gonzal. super regul. 8. Cancell. glos. 57. num. 44. Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 26. nu. 76. Barbof. in cap. si qui de Cleric. coniug. num. 8. & seq.*

Tamen Clericus habens, & possidens Cappellaniam merè Laicalem, seu legatum pium privari, & removeri ab eo non debet, si contrahat matrimonium, quia cum Cappellania merè Laicalis, seu legatum pium non sit incompatible cum statu Laicali, dum illius sunt capaces etiam pueri, & foeminae juxta auctoritates superius relatas *Can. IV. V. VI. VII. & VIII. Cas. III. num. 6. Clericus per contractum matrimonii non dicitur dicto legato renunciare, & habere illud pro derelicto, sicuti dicitur habere pro derelicto Beneficium incompatible cum statu conjugali, si contrahat matrimonium, juxta Gloss. in cap. qualiter de Cleric. non resid. verb. quadriennium, & in cap. unic. de Cleric. conjung. in 6. verb. Clericalis, Gonzal. in cap. diversis de Cleric. conjugat. num. 2. in fin., Barbof. in cap. quod à te eod. tit. num. 2., Gratian. discept. 5. nu. 39. Lotter. de re benef. lib. 3. quæst. 26. nu. 84. & 87., Grass. de effect. Cleric. effect. 1. nu. 865.*

Sed his non obstantibus cenfeo heredem præfati Testatoris Patronum potuisse in hoc casu privare, & amovere dictum Clericum A. ab hujusmodi legato, & alteri illud assignare, Quoniam Testator expressè demandavit conferri annuatim dictum legatum scilicet 20. Clerico vitam Religiosam, & Ecclesiasticam ducenti, adeò ut exegerit qualitatem Clericatus, & vitæ Religiosæ, & Ecclesiasticæ non solum in executione, sed etiam in retentione hujusmodi legari. Eo autem ipso, quòd Clericus A. contraxit matrimonium, excepto privilegio fori, & canonis, dummodo incedat cum habitu, & tonsura, in reliquis non est Clericus, sed reputatur ut Laicus, nec dicitur amplius vitam Religiosam, & Ecclesiasticam ducere, ad *Text. in cap. unic. de Cleric. conjug. in 6. ibique Gloss. verb. Clerici, Passerin. nu. 45., Fagnan. in cap. Joannes de Cleric. conjugat.*

*num. 3. Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 1. par. 2. cap. 15. num. 45. Bellef. disquisit. Cleric. par. 1. §. 8. num. 11. adeòque post contractum matrimonii, utpote non amplius qualificatus ad præscriptum Testatoris, non est amplius capax non solum dicti legati, sed nec Cappellaniæ merè laicalis, & cujuscumque alterius administrationis Ecclesiasticæ, quæ personæ Ecclesiasticæ assignatur, licet non sit beneficium, & sic validè poterat à Patrono privari, & removeri ab eodem legato, & alteri illud conferri. Lambertin. de jurepat. lib. 2. par. 1. q. 7. art. 7. num. 6. Garz. de benef. par. 7. cap. 5. nu. 3. Cesar de Grass. decis. 114. num. 7. Monacell. formul. legal. 10. par. 1. tit. 2. num. 9. Eodem modo, quo si Testator relinquat uxori suæ annuatim aliquid dari, donec castè, & honestè viveret, si post mortem ipsius uxor contrahat matrimonium, potest privari dicto legato; quia licet in statu matrimoniali dicatur quis castè, & honestè vivere. Anan. in cap. quod à te num. 3. de Cleric. conjugat. tamen de communi usu loquendi dicta verba prolata à viro respectu uxori, intelliguntur, quatenus vivat in vita viduili, & honesta, juxta *Imol. in cap. quod à te de Cleric. conjugat. num. 7. ibique Abb. num. 3.**

Et ita in simili casu resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Mediolanen. legati 3. Febr. 1685. & in Firmana. Cappellania 18. Aprilis 1711.* ubi cum quidam Testator fundaverit Cappellaniam sub his verbis -- *Instituisci un legato pio, ò Cappellania laicale della famiglia Rettini &c. cioè chi averà detta Cappellania, ò legato pio, & amministrazione debba celebrare, se sarà Sacerdote, ò far celebrare, se non sarà Sacerdote, pur che sia Chierico, trè Messe la settimana &c.* -- & cum ad ipsam fuerit nominatus Clericus Petrus Jo: Baptista Rettinus, iste cupiens transire ad statum conjugalem, & simul retinere eandem Cappellaniam, & prævidens in tali casu velle Patronos procedere ad nominationem alterius Cappellani Clerici, supplicavit declarari -- *An ipse in statu Clerici conjugati possit retinere Cappellaniam de qua agitur* -- responsum fuit negativè.

Non obstat, quòd præfatum legatum sit laicale, & sic quòd hujus sint capaces etiam

etiam pueri, & foeminae; quoniam hoc verificatur attenda ejus natura, attenda vero persona, cui ex dispositione Testatoris debet injungi, non est Laicale, sed Clericale, & Ecclesiasticum, dum Testator voluit, quod conferatur Clericis Religiosis, & Ecclesiasticis, unde per contractum matrimonii dicitur vacare; sicuti per similem contractum vacare dicitur pensio uni ut Clerico assignata, licet sit quid temporale sui natura, & non Ecclesiasticum. *Casar de Grasse, dec. 114. num. 9. & seq.*

ARGUMENTUM.

An ex causa delictorum carnis possit amoveri Parochus, aut cogi ad permutandam Ecclesiam Parochialem de Jurepatronatus cum aliqua Cappellania?

SUMMARIUM.

- 1 *Episcopus non potest cogere Parochum ex causa delictorum carnis ad permutationem Parochiae, cum aliqua Cappellania.*
- 2 *Delicta carnis sunt difficilis probationis, & ad ea probanda non admittuntur quicumque Testes? Vide ibi, & n.5.*
- 3 *Episcopus ob carnis delicta privare potest Parochum, sive Beneficiatum Parochia, aut Beneficio, Amplia ut n.4., Intellige ut n.6.*
- 5 *Privatio, seu remotio Parochi à Parochia ob carnis delicta non susinetur, eis non probatis, & Parocho penitus inaudito, & non citato.*
- 7 *Parochus removeri non potest per Episcopum à Parochia ob contumeliosa verba prolata contra Patronum, & ob possibilem inobedientiam erga Episcopum, aut Papam.*

CASUS IX.

Existimans quidam Episcopus sufficienter probari Rectorem Ecclesiae Parochialis A. de Jurepatronatus fornicationes, adulteria, stupra, & quamplura alia Carnis delicta perpetrasse cum mulieribus propriae Parochiae, & has in Sacramentali Confessione sollicitasse ex attestacionibus earundem mulierum, coegit dictum Parochum ad permutandam Ecclesiam Parochialem cum aliqua

Cappellania, sed renuens Parochus huic permutationi assentiri; statim Episcopus absque praevia monitione illum privavit, & amovit ab Ecclesia Parochiali. Quæritur an Episcopus poterat ex causa hujusmodi delictorum carnis cogere Parochum ad dictam permutationem, & illum privare, & amovere à Parochia.

I Quod non potuerit cogere Parochum ad permutationem Parochiae cum aliqua Cappellania, habemus Casum decisum à Sac. Congregatione Concilii in *Novarien. Permutationis Parochialis 6. Octobris 1703.* ubi Carceribus Curiae Episcopalis mancipato quodam Parocho, ob nonnulla supposita carnis delicta, fuit ei injunctum ab Episcopo, ut permutaret suam Parochialem cum aliqua Cappellania; cui permutationi non assentiens Parochus cum recursum habuerit ad Sanctissimum supplicando sibi restitui Parochialem dimissam, praevia declaratione nullitatis permutationis, disputata fuerunt in Sac. Congregatione sequentia dubia. *Primo -- An permutatio, de qua agitur, susineatur, & quatenus negativè. Secundo -- An sit locus regressui ad Parochiam --* quibus placuit EE. PP. respondere -- *Ad primum -- negativè -- Ad secundum -- Parochus redeat ad Carceres, & apponatur Oeconomia.*

Quod verò attinet ad privationem, & amotionem Parochi à Parochia, videtur dicendum hanc fuisse validam.

Constat enim praefatum Parochum commisisse stuprum, & adulterium ex depositionibus earundem mulierum, cum quibus similia delicta commisit, quae depositiones videntur sufficientes ad probanda delicta carnis, quae cum sint difficilis probationis, admittuntur quicumque Testes etiam non integri, & vilis conditionis. *Panimol. decis. 93. annot. 1. nu. 20. Rot. decis. 262. num. 9. coram Otthobon., & decis. 1194. num. 4. coram Emerix; Ac proinde justè poterat ab Episcopo puniri poena privationis beneficii seu Parochiae à jure impositae Clerico, tam pro stupro, quam pro adulterio. Lambertin. de jurepat. part. 1. lib. 2. quest. 9. art. 19. num. 2. Fagnan. in cap. pervenit de adulter. & stupr. num. 9. & in cap. cum non ab homine nu. 63. de judic. & in cap. pervenit il primo de Testib. cogen. num. 20. & seqq. Raynal. observat.*

vat. crimin. cap. 32. §. 4. num. 269. & seqq.

4 Maximè si de his delictis esset etiam publicè diffamatus, quia scandalum esset Populo, si videret eundem Parochum taliter diffamatum ministrare Sacro Altari. *Fagnan. in cap. nisi cum pridem num. 73. de renunciat. Pignattell. consult. 19. nu. 11. & consult. 38. n. 5. tom. 7. Raynald. observ. crimin. tom. 3. cap. 32. §. 4. & 5. n. 421. & 430.*

5 Sed his non obstantibus censeo hujusmodi privationem, & remotionem dicti Parochi à Parochia non sustineri; Primò, quia non sufficienter constat Parochum perpetrasse dicta delicta; dum mulieres, quæ de eis deponunt, cum sint infames, & ratione sexus proclives ad accusandum, ad odium, & indignationem, non sunt testes omni exceptione majores; quibus deferendum sit in casu præsentis, ubi agitur de delicto gravissimo, ut bene animadvertit *Rot. in Leodien. Pastoratus 16. Januarii 1702. §. Et demum coram bon. me. Muto.* Deinde Episcopus devenit ad privationem, & remotionem Parochi à Parochia eo penitus inaudito, & non citato; Licet enim supposita præexistentia similitudinis delictorum possit Episcopus privare Parochum, aut alium Beneficiatum proprio beneficio juxta *auctoritates in contrarium relatas*; hoc tamen procedit præcedente prius trina monitione; quia cum pœna privationis sit maxima, & æquiparetur morti civili, infligi non potest nisi confito, quod Parochus, aut alius Beneficiatus monitus noluerit concubinas, & alias inhonestas mulieres relinquere, & à via perditionis recedere, juxta *Text. in cap. sicut ad extirpanda cap. si autem Clerici de cohabit. Cleric. Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 14., ibique Barbof. num. 7. & seqq. Garz. de benef. par. 11. cap. 10. num. 182. & seqq. Antonell. de Regimin. Ecclesie lib. 6. cap. 29. num. 3. & 6. Gratian. discept. 991. num. 16. Rot. decis. 147. n. 12. par. 14. rec. & in Leodien. Pastoratus 16. Januarii 1702. §. Injustitia cor. bo. me. Muto, & in Frisingen. Parochialis 8. Aprilis 1715. §. Ex simplici, cum seq. coram Eno Scotto.*

Quæro hic an Parochus removeri possit per Episcopum à Parochia, ob contumeliosa verba prolata contra Patronum; & ob possibilem inobedientiam erga Episcopum, aut Papam, quatenus alter eorum imperaret communicare peccatorem notorium?

7 Respondeo negativè, sed potius esse puniendum aliis pœnis ob verba contumeliosa contra Patronum prolata arbitrio Episcopi; quia pro hujusmodi delictis non invenitur in jure imposita hujusmodi pœna privationis Parochiæ; quæ cum sit gravissima, ut supra dixi, non venit proinde pro illis infligenda; & ita in similibus quodammodo terminis resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Ratisbonen. Parochialis 27. Novembris 1717.* ubi cum Joannes Kleidorffer Parochus Ecclesie Lindkurchensis apud Consistorium Ratisbonæ actione injuriarum conventus, & accusatus fuisset pro præteritis contumeliosis verbis, & epistolis prolati, & scriptis respectivè contra Baronem de Reifach, & Regimen Landshutanum ejusque Consiliarios ratione carcerationis ejus servi, & contra Præterorem Maimburgensem ob dilatam restitutionem Bovis capti in pignus pro damno dato, & demum contra ipsum met Consistorium, quod ei mandaverat, ut vini vectigal perfolveret; Præterea cum inquisitus etiam fuisset eo quia Georgio Baur SS. Eucharistiæ Sacramentum denegaverit uti publico peccatori; & ulterius interrogatus quid ageret, si Consistorium, ipsemet Episcopus, & Archiepiscopus Colonienfis hoc ei præciperet? Cum respondisset -- *non porrigeret, quia esset contra suam conscientiam* -- Consistorium pronuncia- vit eadem die, dictum Parochum convictum, confessum, & contumacem Parochia excidisse, & privatum esse; à quo interposita per Parochum appellatione, & remissa causa eidem Sac. Congregationi disputatum ibi fuit dubium -- *An privatio Joannis Kleydorffer Parochia Leindkurchensi sustineatur &c.* -- cui responsum fuit -- *negativè.*

ARGUMENTUM.

Patronus an possit removeere Confessarium ab ipso nominatum, & ab Episcopo deputatum in Ecclesia Patronali ad nutum, & absque causa?

SUMMARIUM.

- 1 *Nemo invitis Dominis in domo aliena debet permanere.*
- 2 *Patronus removeeri non potest ad nutum,*

- & absque causa Confessarium ab ipso nominatum, & ab Episcopo deputatum in Ecclesia Patronali; & n. 5. Et quare vide n. 7. & 9.
- 3 Unum quodque solvendum est cum eo vinculo, cum quo ligatum est.
 - 4 Electus ad aliquod ministerium, & confirmatus à Superiore removeri non potest nisi accedat auctoritas illius, qui electum confirmavit.
 - 6 Rector Hospitalis removeri non potest sine causa.
 - 7 Administrare Sacramentum Pœnitentiæ est ministerium, & officium.
 - 8 Princeps Supremus etiam alius inferior nequit Officiale removeri sine causa.
 - 10 Prælatus Regularis removeri non potest à Prælaturo sine causa.
 - 11 Commenda, aut Præceptorium S. Ordinis Hierosolymitani est ad nutum Magni Magistri amovibilis.
 - 12 Amotio à Commenda, seu Præceptorio fieri non potest à Magno Magistro absque causa.
 - 13 Medicus corporis semel approbatus potest reprobari, dummodò adsit causa.
 - 14 Cappellania merè laicalis recensetur inter officia, quæ pertinent ad ministerium domesticum.
 - 15 Ab officiis publicis, seu habentibus publicam administrationem dari non potest amotio sine causa; secus ab officiis privatis, seu pertinentibus ad ministerium domesticum.
 - 16 Officium Confessarii in publica Ecclesia est officium publicum.

CASVS X.

Quidam Patronus habens ex lege foundationis jus nominandi Confessarium, qui publicè administraret Sacramentum Pœnitentiæ in Ecclesia Patronali, de consensu Ordinarii nominavit quemdam Sacerdotem, qui fuit ab Episcopo deputatus ad exercendum officium Confessarii in eadem Ecclesia. Cupiens nunc introducere in dicto officio alium Sacerdotem amicum, amovit ab eo dictum Confessarium. Queritur, an hujusmodi amotio sustineatur.

Respondendum videtur affirmativè. Quoniam idem Sacerdos reluctante Patrono non debet in Ecclesia Patronali exercere officium Confessarii, dum nemo

Pars II.

1 debet invitis Dominis in domo aliena permanere; Et cum quilibet eligere valeat Confessarium, & Medicum temporalem ad libitum suum, validè poterat Patronus illum pro libito mutare; Ratio est, quia officium Confessarii videtur regulandum ad instar famulatus, aut Cappellaniæ Laicalis ad nutum amovibilis; Unde sicuti Patronus potest remove Cappellanum à dicta Cappellania Laicali absque causa, ita poterit remove Confessarium à suo officio absque ulla necessitate assignandi causam, juxta auctoritates superius relatas *Caf. I.*

2 His tamen non obstantibus contrarium verius de jure censeo; Patronus namque caret facultate removendi præfatum Sacerdotem ab officio Confessarii. Primò quia ipse Sacerdos fuit deputatus ab Ordinario ad Sacramentum Pœnitentiæ administrandam in publica Ecclesia. Talis autem deputatio tanti est roboris; & momenti, ut non debeat esse in facultate libera, & absoluta Patroni remove deputatum; sed omnino necessarium sit quòd adsit auctoritas ejusdem Ordinarii juxta regulam generalem, quod unum quodque solvendum est cum eo vinculo, cum quo ligatum est, quam regulam amplectitur *Card. de Luc. relat. superius dicto Caf. I. num. 22.* Et in fortioribus loquendo de electione, quæ fiat alicujus Ministri ab aliqua universitate, & quæ confirmetur à Superiore, quòd is removeri non possit, nisi accedat auctoritas illius, qui electum confirmavit, probat *Textus in l. Et quia ff. de jurisdic. omn. judic.*, & latè prosequuntur, *Paris. de Pur. de synod. §. In officiis nu. 4.*, *Angel. de Perus. super Auth. collat. 3. de Defensor. Civit. nu. 2. §. De cetero*, *Angel. conf. 220. nu. 5. vers. Contrarium Cabed. decis. Lusitan. 84. num. 14. vers. Constat autem tom. 2.*

5 Secundò, quia idem Patronus remove prædictum Sacerdotem sine causa, quod fieri non posse docet, *Roman. conf. 467. n. 2.*, & *seqq. ibi -- Ut clara reddatur proposita consultatio, duo sunt consideranda. Primum, quòd isti sex electi providere habent circa conservationem, & bonum statum dicti Hospitalis, prout eis videtur convenire. Unde nota, quòd providere habens juxta arbitrium boni viri, quòd per verbum illud videbitur significatur,*

A a a tur,

tur sed bono, rationabili, & equo viro, justum numquam videtur dicere, quod ad bonum statum, & conservationem Hospitalis tenderet Actoris ejusdem privatio, nulla existente rationabili causa &c. igitur est consequens, ut hoc ipsi non possint. Quod autem istud bono viro rationabile non videretur; Primo ostendit pulcher Textus in Can. satis perversum distinct. 4. sic dicens: Satis perversum, & consequenter iniquum esse probatur, ut quorundam voluntatibus suis ille privetur officii, quem propria culpa, vel facinus, à gradu, quo fungitur, non deicit -- Et latissimè reassumpta materia in casu deputationis Rectoris Hospitalis, & Judicis Testamentorum, qui fuerunt electi ad nutum amovibiles, quod removeri non possint à Capitulo Ecclesiæ sine justa causa, ita ut non debeat stare pro ratione voluntas, docet Lar. in novissimis decis. Granatens. disput. 2. per tot. ubi pariter num. 9. refert. Decisionem Senatus sequentibus verbis conceptam -- Senatus in hoc casu non potuisse istos officiales removeri censuit, non probata causa, ob quam amoverentur, & ideo Appellationem locum habere, & Capitulum sede vacante vim facere in non deferenda appellatione, & reponenda privatione officiorum -- Et resolutum fuit à S. Congreg. Concilii in Hispalen. 11. Julii 1626. ubi Sac. Congregatio censuit electionem Confessarii spectare ad Abbatissam Moniales, & Patronas, prævia tamen speciali approbatione Archiepiscopi, remotionem illius non esse permissam nisi ex rationabili causa ab eodem Archiepiscopo approbanda.

7 Ratio est, quia administrare Sacramentum Pœnitentiæ, est propriè loquendo ministerium, & officium, ad notat per Doctores omnes in Clement. dudum S. Numerus autem tit. de sepult.; Quoties itaque administrare Sacramentum Pœnitentiæ est ministerium, & officium, eo fortius viget assumptum, quod Amotio sine causa dari non debet, & sic, quod causa non expressa, aut allegata non poterat Patronus remove præfatum Sacerdotem ab officio Confessarii, ut in fortioribus loquendo de supremo Principe, quod nequeat officialem remove sine causa firmant Gulielm. de Benedict. in cap. Raynutius verb. duas habens filias à num. 37. tit. de testam., Gonzal. ad Re-

gul. Cancell. glos. 5. S. 6. nu. 42. vers. Ita, ut officiales, Sanfelix. in prax. sect. 3. n. 17. Mastrill. de Magistrat. lib. 1. cap. 27. n. 23. Guttier. practic. quest. lib. 3. quest. 11. à num. 2., Gratian. discept. 90. num. 12., & seq., Ricc. collect. 2011., Reverter. decis. 201. per tot., Capyc. decis. Neapolitan. 126. à num. 1., & loquendo de inferioribus à Principe supremo, quod multo minus isti habeant potestatem removendi officiales sine causa, latissimè probant Menoch. de Arbitr. lib. 1. quest. 55. n. 1011. Antunez. de donationibus Regii part. 2. cap. 13. num. 119., Coss. de remed. subsidiar. remed. 78. n. 9., Rocc. collect. 211. vers. 5. amplia, Mastril. de Magistrat. lib. 1. cap. 27. num. 24., & 41., Gratian. disceptat. 167. num. 41., & seq., Boer. dec. 149. num. 14. Barbos. de offic., & potest. Episcopi par. 3. alleg. 115. n. 16.

9 Ratio etiam ulterior est quia communis experientia docet, quod Sacerdos ille, qui removeretur, ex tali remotione quamdam notam, & quoddam dedecus incurrit, uti ponderat, Lar. in novissimis decis. Granaten. dicta disputat. 2. num. 6. ibi -- Maximo enim dedecore afficitur, qui ab officio removeretur, & præsumi ob culpam aliquam removeri, vel ne de illo Dominus confidat pluribus firmat Bobadill. Effet enim contra omnem æquitatem officialem, admittere, & statim ad libitum injustè deponere, nec quisquam credet aliquem sine causa remove eum, qui rectè exercet munus suum, & nisi ingrati (quod de viris probis, & Religiosis, quales Capitula Ecclesiæ) credendum non est, quod removerent sine culpa eum, qui jam expertus egregiam suæ administrationis operam exhibuit: Admisso autem, quod tale quale dedecus, ex tali remotione deriveret in præfatum Sacerdotem, omnis æquitas expostulat, ut talis remotio non sequatur, nisi præmissa aliqua summaria cognitione causæ, ut in fortioribus terminis Cappellanæ merè servitoria, & regulandæ jure ejusdem famulatus, inter quas absque dubio recenseri non potest officium Confessarii latissimè docet, Card. de Luca de benefico. disc. 97. num. 12., & seq.

10 Atque de facto non obstante, quod Prælaturæ Religionum mendicantium, sint potiùs officia, quàm Beneficia, & ulterius sint merè manualia, & obedientialia

tialia, nihilominus si contingat privatio alicujus passim admittitur recursus ad Sac. Congregationem Regularium, quæ cognoscit de causis, quibus legitimè non concurrentibus reintegrare consuevit ejectum ob præjudicium, quod infame resultat amotis, uti ad rem profequitur *Card. de Luc. citat. disc. de benef. 97.*

11 num. 18., & patet in Commendis, & Præceptorii S. Ordinis Hierosolymitani, sunt quippe manuales, & amovibiles ad nutum Magni Magistri juxta, *Michales. in summa jurium Hierosolymit. equit. sub verbo Commenda num. 6. Paris. cons. 44. num. 2. volum. 4., Card. de Luc. de penson. disc. 42. Lotter. de re benef. lib. 1. qu. 36. num. 30., Sperell. dec. 21. num. 37., Rot. coram Mohedan. decis. 10. num. 2. tit. de caus. possess. & propriet. dec. 87. num. 2. par. 2. rec. decis. 1390. num. 1. coram Seraphin., & ta-*

12 men si contingat amotio, admittitur pariter recursus ad Superiores, & assignanda est causa cur provifus privetur, & à Commenda, sive Præceptorii amoveatur uti ad rem respondit *Card. de Luc. de benef. disc. 97. num. 22., Rot. in Melevitana Commenda 12. Martii 1702. S. Prævidens, & 4. Junii 1708. S. Quoniam coram R.P.D. meo Lancetta.*

His positus nullius roboris sunt, quæ in contrarium objiciebantur, nimirum, quòd nemo debet invitis Dominis in domo aliena permanere, & quòd sicuti præfatus Sacerdos propria voluntate deferere poterat officium Confessarii, sic & propria voluntate potuerit Patronus eundem officio privare. Sunt enim hæc, similesque rationes minus aptæ ad convincendum assumptum. In disputationibus siquidem forensibus non est locus disteriis, sed ad præscripta legum, & ad placita interpretum quæstiones sunt dirimendæ. Si talis modus arguendi videretur, sequeretur, quòd à quolibet officio quisque sine causa posset amoveri, semper quippe dici posset, quòd nemo debet invitis Dominis in domo aliena permanere, & quòd si ipse deferere potest propria voluntate officium, ita, & propria deputantis voluntate ab eodem possit amoveri; In superioribus talem propositionem vidimus esse falsissimam, & à dispositione Legum, & auctoritatibus Doctorum valde dissonam, quo stante dice-

Pars II.

re debemus, quòd urgente dispositione Legum, & firmantibus plena manu Doctoribus removeri non posse illum, qui fuit à Superiore deputatus sine ejusdem Superioris auctoritate, nec dari remotionem in officiis sine causa, carere per consequens quolibet fundamento dictionum illud, quòd quis invitis Dominis in domo aliena permanere non debet, & quòd si ipse pro libito voluntatis potest discedere, & pro libito voluntatis amoveri.

Minus obstat, quòd quilibet eligere valet Confessarium, & Medicum temporalem ad libitum suum, & sic quòd illum pro libito mutare valet; prætermisso siquidem quòd talis animadversio sibi vindicaret locum, si ageretur de proprio Patroni Confessario, objectum remanet inapplicabile, cum hic, & nunc tractetur de Confessario publicæ Ecclesiæ, & qui omnibus accedentibus ad illam administrat Sacramentum Pœnitentiæ, quin immò quoties procedendum esset cum terminis Medici, & à Medico corporis valeret argumentum ad Medicum Animæ; quem admodum Medicus corporis semel approbatus, potest reprobari; sed dummodo concurrat causa juxta *Text. in l. ut gradatim 11. S. Reprobati ff. de muner. & honor. & in l. sed, & reprobari ff. de excusat. Tutor, & latè prosequuntur Jo. Andr. in addit. ad speculat. tit. de jurepat. in med. addit. marginal. Oldrad. cons. 18. sub num. 1. vers. est enim speciale, Tusch. in verb. Medicus conclus. 158. num. 1. Alphons. Perez in apolett. utriusque jur. in verbo Medicus S. De Secundis, Risgatt. de Stat. homin. in Republic. tit. de Medic. pag. 326. lit. B. Frederic. Schiling. in disput. jurid. de approbat. medic. pag. 56. vers. an autem ordinis;* Ita hoc ipsum ad summum dici valet respectu ad medicum Animæ, hoc est ad Confessarium, quòd non ad libitum videlicet, sed juxta solum subsistente causa possit amoveri.

Neque est attendendum, quòd officium Confessarii sit regulandum ad instar famulatus, ad instar Cappellaniæ laicalis ad nutum amovibilis, in quibus nulla concurrat necessitas assignandi causam; Distinguendi enim sunt termini; Apt loquimur de officiis, quæ habent publicam administrationem, jurisdictionem, & exercitium

Aaa 2

citium

citium, aut loquimur de officiis, quæ
 pertinent ad ministerium domesticum ali-
 cuius privatæ personæ, inter quæ officia
 14 postremi generis recensenda est Cappel-
 lania laicalis merè servitoria juxta tradi-
 ta per *Card. de Luc. de benef. disc. 97. n. 10.*
 15 Primo casu non datur amotio sine causa,
 ad differentiam secundi Casus in quo
 etiam sine causa admittitur amotio, vel-
 uti distinguit *Larr. in noviss. decis. Gra-*
naten. citat. disput. 2. num. 17. ibi -- Nec
quoddam de mandato ultro objecimus, ut possit
revocari aliquid faciet, quia in hac materia
distingueri debemus officia, quæ publicam
administrationem, jurisdictionem, aut exer-
citium habent, ut hæc de quibus nostra dis-

ceptatio, & in his procedat sine causa non
posse amoveri; ab eis, quæ ad ministerium
domesticum pertinent etiam Regis, vel ali-
cujus privati, ut Procuratoris, tunc rectè
sine causa poterit fieri revocatio -- Quam
 distinctionem communiter Doctores am-
 plectuntur *Caldas Pereir. conf. 9. num. 74.*
Aragon. tom. 4. decis. 389. à num. 6. Hoc
 posito cum ille, qui administrat Sacra-
 mentum pœnitentiæ in publica Ecclesia
 omnibus illis, qui ad eam accedunt, di-
 catur habere non ministerium domesti-
 cum, sed publicam administrationem, &
 publicum exercitium, inferatur illum sine
 causa removeri non posse.

C A N O N X X I I.

ALEXANDER III. *Lingonen. Episcopo.*

SI verò ordinatio alicujus Ecclesiæ ad tuam Institutio-
 nem spectat, & pro controversia Laicorum de Jurepa-
 tronatus inter se disceptantium, prorogatur; fas tibi sit, ap-
 pellatione remota, in eadem personam idoneam instituire;
 ita quod repræsentetur ab eo, qui jus evicerit patronatus.

C A N O N X X I I I.

Idem.

EAm te decet. Et infra: Illas autem Ecclesias, de qua-
 rum patronatu controversia fuerit, si infra sex menses,
 postquam vacaverit, non fuerit controversia terminata; li-
 citum tibi sit de persona idonea ordinare.

C A N O N X X I V.

INNOCENTIUS III. *Conventren. Episcopo.*

CUm propter discordias Laicorum. Et infra: Fraternali
 tuæ mandamus, quatenus, si de Jurepatronatus
 quæstio emerferit inter aliquos, & (ab eo), cui competit, in-
 fra quatuor menses, non fuerit diffinitum, ex tunc Ecclesiam
 ipsam